

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syysk. 11 - Wed. Sept. 11, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No. 36

50 cents

Valmetilta sellukone Kanadaan

Valmet paperikoneet valmistaa maailman suurimman sellunkuivatuskoneen Kanadaan. Kaupan arvo on yli 50 miljoonaa markkaa. Kone valmistetaan Rautpohjan, Karhulan ja Montrealin tehtaissa. Kone toimitetaan kesällä 1992 Alberta Pacific Forest Industries -yhtiön uuteen sellutehtaaseen Albertan provinssin koillisosaan. Toimitukseen sisältyy koneen koko märkää eli perälaatikko, viiraosa, puristin sekä tarvittavat apulaitteet.

Tilatun sellunkuivatuskoneen viiran leveys on 8,8 metriä ja nopeus 235 metriä minuutissa. Koneella kuivataan keskimäärin 1,500 tonnia valkaistua sulfaattisellua päivässä.

Kansallisseura Imatra juhlii 100-vuotisuuttaan

BROOKLYN, NY - Kansallisseura Imatran 100-vuotisjuhlien päätapahtuma ajoittuu syysk. 19-22 päiviksi, joista tarkemmin sivuilla 4-5. Kuvassa seuran näytelmäseura vierailulla Sovittajan Puistossa Rutlandissa menneen kesän heinäkuussa. Vasemmalta Helmi Vara, Riitta Minkkinen, Nestor Raikkonen, Eeva Hyttinen, Veikko Laiho (puheenjohtaja), Maire Laiho ja Marja Bendixen.

Sairauksien ennaltaehkäisy lisää tutkimusten mukaan riskialttiutta

Suomalainen sydäntautitutkimus herättää huomiota USA:ssa

Juuri julkaistun suomalaisen lääketieteellisen tutkimuksen mukaan kuolemanriski on huomattavasti korkeampi niillä sydäntauteja kärsivillä miehillä, jotka ovat pienentäneet riskitekijöitä kuin niillä, jotka eivät ole saaneet ennaltaehkäisevää terapiaa. Tutkimustulokset on kerätty 612 eri tapauksesta.

15 vuotta kestäneiden tutkimusten mukaan sydänsairauskuolemat olivat 2,4 kertaa korkeammat niiden miesten keskuudessa, jotka olivat saaneet ennaltaehkäisevää hoitoa. Muita kuolemantapauksia kirjattiin myös 45 prosenttia enemmän. Erittäin hämmäntävää tutkimustuloksissa oli se, että onnettomuus- ja itsemurhakuolemat olivat 13 kertaa suuremmat hoitorhman keskuudessa.

"Näitä hämmäntäviä tutkimustuloksia 'ei voi lakaista maton alle'. Tutkimukset vaativat lisäselvityksiä, joiden mukaan ne voidaan vahvistaa tai hylätä", kirjoittavat tohtorit Oglesby Paul ja Charles H.

Hennekens Harvardin Medical Schoolista Journal of the American Medical Association -lehden syyskuun numeron pääkirjoituksessa. Boston Globe -sanomalehti käsitteli myös asiaa laajalti hiljattain julkaistussa artikkelissaan.

Tutkimustulokset voivat innostaa keskusteluun liittovaltion ohjelmasta laskea korkeata verenpainetta ja korkeita kolesteroliarvoja dieetillä ja lääkkeillä, vaikkakin eräs liittovaltion virkailija minimoi uudet tutkimukset muiden tutkimusten valossa.

Tutkimusten rinnastettavuus epävarmaa

"Varmasti tutkimukset antavat lisää tuulta purjeisiin, mutta ne ovat aika pieni osa verrattuna niihin tutkimuksiin, joita on tehty epidemioista ja ennaltaehkäisevästä lääketieteestä. Uusin tutkimus ei aina tarkoita sitä, että se olisi paras", sanoo tohtori Jeffrey Cutler, joka johtaa ennaltaeh-

käisevää ryhmää National Heart, Lung and Blood Institutessa.

Cutler totesi myös, että lääkkeitä ja annostukset, joita Suomessa käytetään, ovat erilaisia kuin USA:n ennaltaehkäisevässä hoidossa käytettävät, joten tuloksia ei välttämättä voida soveltaa tai rinnastaa täällä.

Muut asiantuntijat varoittavat ihmisiä, joilla on korkea verenpaine ja korkeat kolesteroliarvot, etteivät luopuisi uusien tutkimusten innostamana lääkkeitä ja muista pyrkimyksistä pienentää riskitekijöitä.

Tohtori Paul kertoo, että tuskin lääkärit tulevat muuttamaan käytäntöään näiden tutkimustulosten perusteella. Hän toteaa, etteivät tutkimukset ilmennä niitä muutoksia, joita lääkärin antama hoito on saanut aikaiseksi.

Ei löydetty suuria eroja

Jotkut muut eurooppalaiset

tutkimukset eivät ole myöskään löytäneet huomattavia etuja sepelvaltimosairauksien ennaltaehkäisevissä toiminnoissa. Myöhempien tutkimusselvitysten mukaan ennaltaehkäisevän ryhmän sepelvaltimotautiriskialttiutta ei ollut sanottavasti alhaisempi kuin niiden ihmisten, joilla on korkea verenpaine tai korkeat kolesteroliarvot, jotka tupakoivat tai ovat liikalihavia.

Joka tapauksessa suomalaistutkimukset osoittavat sepelvaltimotautiriskin vähentyneen huomattavalla 46 prosentilla ennaltaehkäisevässä ryhmässään.

Huolimatta siitä, ryhmän korkeat kuolleisuusluvut ovat merkki siitä, että ainakin jotkut ennakoterapian hoitomuodoista voivat olla joillekin henkilöille vaarallisia.

Suomalaistutkimukset synnyttävät lisää kritiikkiä laajaa sepelvaltimotautiriskin lääkehoidoterapiaa vastaan. Kritiikki on tohtori Paulin mukaan tervetullutta, ja hänen mielestään on hyvä, että erilaisia

näkemyseroja esiintyy.

Umpimätkäinen jaottelu

Suomalaistutkimusten johtaja, Timo E. Strandberg Helsingin yliopistosta värväsi 1,222 henkilöä ikäryhmästä 40-53 -vuotiaat, jotka olivat fyysisesti hyvässä kunnossa, mutta jotka kuuluivat sydäntautitapausten riskiryhmään. Heistä valittiin umpimähkään osa ennaltaehkäisevään ryhmään, joille tehtiin fyysiset testit kolme kertaa vuodessa. Koeryhmälle annettiin verenpaine- ja kolesterolilääkkeitä ja kehoitettiin syömään suolaa ja rasvaa vähemmän, mutta nämä toimenpiteet eivät autaneet. Heitä myös kehoitettiin laihduttamaan ja lopettamaan tupakanpolto.

Viiden vuoden jälkeen ennaltaehkäisevän ryhmän jäsenillä oli 10 prosenttia alhaisemmat kolesteroli- ja verenpaine- ja he olivat vähentäneet tupakointiaan ja alkoholin kulutustaan. Myöhemmin tutkijat lopettivat aktiiviset hoitomenetelmät, mutta kehittivät ryhmäläisiä jatkamaan lääkeannostelua ja seuraamaan erikoisruokavaliota.

Sekä hoitoryhmää että hoitamattomaa ryhmää tarkkailtiin kymmenen vuoden ajan

jatkuu sivulla 6

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVAAJA

pages 8-10

- O'Rourke to address Boston Finlandia Foundation
- Imatra to celebrate 100th

- The American-Scandinavian Foundation awards fellowships
- Tribute to RAIVAAJA

From the desk of Stig Häggblom:

Suomi Tokion MM:ssä: SAPPORO - voittohomon nimi!

Yleisurheilun kolmannet MM-kisat kahdeksan vuotta liikkeelle lähdön jälkeen Helsingissä olivat mittasuhteiltaan Tokion olympiastadionilla, vuodelta 1964, valtavat ja onnistuivat hyvin.

65,000 katsojaa vetävä stadion ei ollut milloinkaan viimeistä sijaa myöten täynnä, mutta päivittäiset katsojamäärät vaihtelivat 40,000 ja 60,000 välillä. Innostus oli valtava. Innostus yleisurheiluun yleensä on pientä Japanissa, joten menestys tuli järjestäjille mieluisana yllätyksenä.

Suomen ainoa voitto, Kimmo Kinnusen yllätysvoitto keihäassä ennen Rooman vuoden 1987 kisojen voittajaa Seppo Rättyä (MM-kisat kysymyksessä silloinkin) sai Japanin maassa hyvän huomion osakseen, joskin takaisin USA:han tultaessa taas havaitsee, ettei tätäkään suomalaisvoittoa Amerikassa paljoakaan arvostettu.

Tavallaan sen ymmärtääkin. Olihan USA:lla peräti kymmenen kultaa juhlittavanaan (Neuvostoliitolla tällä kertaa yhdeksän) ja joukossa sellaisia makupaloja kuin Mike Powellin maailmanennätyshypy pituudessa, 895 cm. sekä Carl Lewisin mainio maailmanennätys 100 m:llä.

Nämä kaksi lajia muodostivat kisojen kohokohdan, joskin USA:n viestiennätys oli hyvä sekin. Ranska löi vuosi

sitten Splitissä ennätyksen, jota USA nyt kahdesti on alittanut.

Joka tapauksessa suurin kilpailu oli ehdottomasti pituushyppy. Olin itse paikalla Meksikossa yli 2,000 metrin kokreusesa, kun Bob Beamon 1968 olympiakisoissa ponnkauti tuon unelmahypyn, 890, tuloksen joka säilyi lyömättömänä 23 vuotta, mutta nyt siirrettiin historian kirjoihin Tokiossa meren tasolla.

Suurin kilpailija mahdollisesti itse asiassa ei ollut voittaja, vaan voitettu Carl Lewis, joka kymmenen vuoden aikana jahtasi Beamonin ennätystä. Lewis oli lyömätön 65 perättäisessä pituuskilvassa. Vaikka hän itse suoritti elämänsä neljä pisintä hyppyä ja myös ohitti Beamonin tuloksen, Powell nyt hänet voitti.

Tämä oli kilpailujen kilpailu.

Kun Lewis leiskautti 891 moni katselija ilmeisesti ajateli: "Kilpailu on nyt ohitse."

Se ei ollut ohitse. Powell sai tästä hypystä sen viestin, jonka tarvitsi. Hänen viides hypynsä kantoi 895 cm.

Kuusi päivää aikaisemmin Lewis oli ottanut nimiinsä 100 m maailmanennätyksen 9.86 -tuloksella loppukilpailussa.

Päätöspäivänä hän juoksi viimeisen osuuden viestissä maailmanennätysaikaan. Mike Powell oli tähän kilpaan

paljon paremmin valmistautunut kuin Lewis.

★

Suomi oli kilpailujen paras pohjoismaa ja mitalitaistossa yhdeksäs USA:n, Venäjän, Saksan, Kenian, Britannian, Kiinan, Algerian ja Jamaikan jälkeen.

Norja otti kaksi mitalia, molemmat miesten kuulassa. Ruotsi sai kävelyssä hopeaa, samassa lajissa, missä Suomen pieni ja söpö Sari Essayah käveli pronssisen.

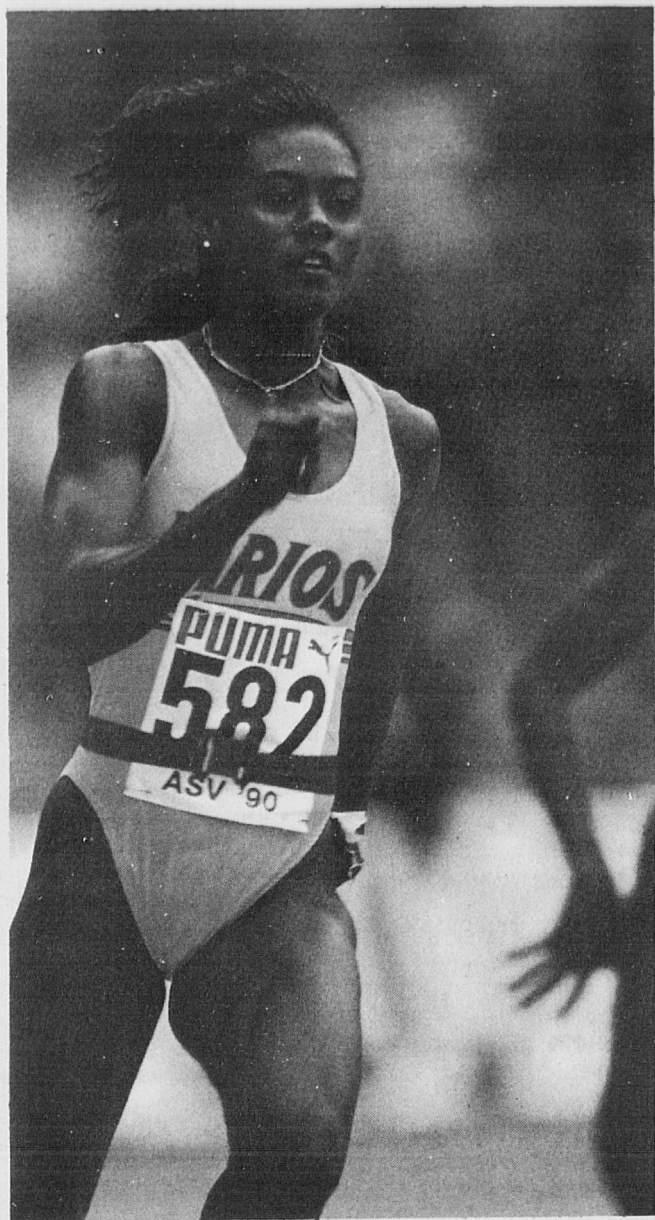
Mielestäni Suomi myös kilpaili näkyvästi ja reilusti. Naisten seitsenottelussa Suomea edusti kolme tyttöä ja kaikki olivat hyvässä vireessä. Ei ihme jos kaikki kolme ovat mukana Suomen väreissä Barcelonan kesäkisoissa. Satu Ruotsalaisesta tuli kertaheitolla maailmantähti, hyvän kilpailun hyvä nelonen.

En ole aikaisemmin pitänyt oululaista kymmenottelijaa Petri Keskitaloa suurena urheilijana. Nyt pidän.

Splitin EM-kisoissa hän joutui luovuttamaan jo ensimmäisessä lajissa, sadalla metrillä, missä tuli paha revähtymä.

Nyt ottaa jo MM-kilvan voitannut Dan O'Brien "Elmun" lukuunsa, kun valmistautuu Barcelonassa lyömään Daley Thompsonin maailmanennätyksen.

Amerikkalainen puristi aika paljon irti 1,500 m. juoksus-

Marlene Ottey, pikajuoksijatar jamaikalta, oli yhdessä Saksan Katrin Krabben kanssa kisojen kauneus- ja sprintteri-kuningattaria. Krabbe heistä kuitenkin nopein oli.

taan mutta jäi 8.812 pisteeseen. Vähän jäi uupumaan maailmanennätyksestä. Se on se Thompsonin 8.847 p.

Kolmantena kilvasa oli Söulin olympiavoittaja Schenk, josta "Elmu" nyt viidentenä jäi alle sata pistettä. 23-vuotias Kanadan Michael Smith oli toisena 25-vuotiaan O'Brienin voittaessa.

"Elmustakin" tuli maailmantähti kertaheitolla Tokiossa ja entisestä juoksijamaasta Suo-

mesta tuli eräänlainen ottelijamaa.

Siitä vain. Ja nyt tähtäimenä Barcelona.

★

Päivi Tikkanen (jonka kuva oli Raivaajassa) juoksi ahkerasti. 3,000 m:llä hän onnistui, juoksi neljänneksi maailmassa. Kymppillä tuli epäonnistuminen ja keskeyttäminen.

Onko Meksikon vuoden 1968 O-kisojen hopeamiehen Jorma Kinnusen pojasta Kimmo Kinnusesta olympiavoittajaksi vuoden kuluttua?

jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Syyskuun 18 p., Tyyne, Tyyni
Syyskuun 19 p., Reija
Syyskuun 20 p., Varpu
Syyskuun 21 p., Mervi
Syyskuun 22 p., Mauri
Syyskuun 23 p., Mielikki
Syyskuun 24 p., Auno

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:
USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

September 9, 1991

1 Finnish mark = US\$.2366

US\$ 1 = 4.2260

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1991: Yhteensä \$3,824.00

Gertrude Hakalan muistolle
Irene & Ardy Kamila, Westminster, MA \$10.00

Henry Harvin muistolle
Walter O. & Esther Nisula, Quincy, MA \$5.00

Joe Hautaniemen muistolle
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$5.00

Waino Ray, Gorham, ME \$5.00
J. Waldemar & Carrie W. Keto, Oneonta, NY \$25.00

Kiitos lahjoittajille!

SAPPORO ... jatkoa edelliseltä

Voi hyvinkin olla.

- Tunsin runsaan viikon Sapporon leirillä, että jotain oli tulossa, Kimmo tunnusti kun voittonsa jälkeen Japanin keisarin käytävällä Stadionin suojissa keskusteli suomalaisvoittajien kanssa.

Tämä voittaja on melkein päättään kuuluisaa isäänsä pitempi. Vähän arka keskustelemaan, mutta tarkka sanoistaan. Siinä on tyylikäs urheilija, ajattelin.

Seppo Rätty, joka Roomassa neljä vuotta sitten oli maailmanmestari, hävisi tyylikkäästi Tokiossa. Hän oli ennen viimeistä heittoa pronssi-paikalla, mutta heitti itsensä toiseksi. Suomen ja Rädyn kannalta hieno teko. 90 m. paremmalle puolelle jäi kuitenkin vain yksi mies, maailmanmestari Kinnunen.

Seppo Rätty ja Suomen joukkueen valmennusjohtaja Into Turvanen kiittelivät vuoroon oloaan Sapporossa, Hokkaidonsaaren pääkaupungissa ennen siirtoaan Tokioon kilpailemaan.

- Elimme rauhassa ja har-

joittelimme hyvin, Rätty sanoi. Sitten hän lisäsi hiljaisesti:

- Jo muutaman päivän kulluttua harjoituksissa tein havainnon, josta en paljon ker-tonut muille. Se oli toteamus, että Tokion keihäänheiton voittajan nimi kenties loppujen lopuksi ei ole Rätty.

Into Turvanen sanoi jotain kaunista Sapporon vuorista, jotka ympäröivät harjoituspaikkaa ja kiitteli raikasta il-maa.

Tunnen hyvin sen paikan. Se on Moiwa-tunturi, jonka etupäässä on olympiakisojen hyppymäet, suurin niistä O-kura-mäki, jossa Matti Nykä-nen on voittanut useamman suurkilpailun kuin kukaan muu.

Suomen joukkueen harjoituspaikka on talvisin kuuluisa pikaluistelurata, jolla on mah-tavat perinteet.

Harvemmat tämän tiesivät, mutta ensimmäinen suomala-lainen, joka on täällä kilpaillut, on pikaluistelija Toivo Salo-nen. Käynti Sapporossa ta-pahtui jo ennen kuin Juhani Järvinen oli voittanut pikaluis-

Tässä on RAIVAAJAN selostuspaikka Tokion MM-kisoissa. Noriko oli henkilö, joka ideoi Suomen joukkueen viimeistelyleirin Hokkaidon saaren Sapporon kaupungissa.

Kuva: Stig Hagglom

telun maailmanmestaruuden Oslossa. Ja se tapahtui 1959.

Kirjoittaja tunsu mielihyvää

tuosta ylistävästä Sapporo-keskustelusta.

Harvemmat tiesivät, että ko-harjoitushomman idea oli

Noriko-vaimoni -uhreilijatyttö kotoisin juuri Sapporosta.

Mutta se voi jo olla toinen juttu se...

Duluthin FinnFestissä kymmenen vuotta täyteen

Vuoden 1992 FinnFest pidetään ensi vuonna heinäkuun 23.- 26. päivinä Duluthissa, Minnesotassa, jonne odotetaan sekä amerikansuomalais-ta että kanadansuomalais-ta juhlaväkeä. "Come home to Minnesota" -teemaa kantavat juhlat ovat Minnesotan koillisosien sekä Wisconsinin luoteisosien suomalaisten organisoimia ja isännöimiä.

Duluthin FinnFestissä juhli-taan samalla FinnFestin 10-vuotistaivalta. Ensimmäinen FinnFest pidettiin Minneapoli-ksessa vuonna 1983. Paikallinen komitea, Twin Ports ja Iron Rangen sekä ympäris-tön asukkaat ovat suunnitelleet ensi vuoden FinnFestejä jo kahden vuoden ajan. Suunnitteluapua on saatu myös FinnFest USA National Committeeelta, jonka periaatteena on ollut, että vuosittaiset juhlat järjestettäisiin eri puolilla

Yhdysvaltoja.

Tänä vuonna juhlat pidettiin huhtikuussa Lake Worthissa, Floridassa. FinnFestiä on juh-littu aiemmin seuraavilla paik-kakunnilla: Fitchburgissa, Massachusettsissa juhlat jär-jestettiin vuonna 1984. Hancock, Michiganista, on isän-nöinyt FinnFestejä kahdesti; vuonna 1985 ja 1990. Kalifornian Berkeley sai juhlat jär-jestettäväkseen vuonna 1986, Detroit Michiganista vuonna 1987. Newark, Delaware, oli isännöintivuorossa vuonna 1988, jossa samalla juhlistetiin ensimmäisten suomenruot-salaisten uudisasukkaiden saapumista Uuteen Maahan 350 vuotta sitten. Seattlessa, Washingtonissa, FinnFest jär-jestettiin vuonna 1983. Vuoden 1993 juhlien järjestäjät ovat jo nyt tiedossa: niitä isännöi Los Angeles.

Vuosittain järjestettävä ta-pahtuma tarjoaa amerikansuo-malaisille ja kanadansuo-malaisille mahdollisuuden tutus-tua etnisiin taustoihinsa eri seminaarien, keskustelutilai-suuksien, huvitusten ja kult-tuuritaphtumien muodossa. FinnFestissä on tarjolla myös suomalaisia perinneruokia, erilaisia suomalaisia tuotteita, torielämää, urheilutalauksia, pelejä, tanssiesityksiä ja tans-sitapahtumia.

Parasta kaikessa on se, että tapahtuma tarjoaa mahdolli-suuden tavata muita eri puo-lilta USA:ta ja Kanadaa tulleita suomalaisia, sekä myös Suo-

mesta tulleita juhluvieraita. FinnFestiä voisi luonnehtia eräänlaiseksi kansalliseksi versioksi kesäjuhlista, joita suomalaisilla ja muilla pohjois-maalaisilla on tapana järjes-tää.

Come Home to Minnesota -teemaa kantavan ensi vuoden FinnFestin yhtenä pyrkimyksenä on saada ennätyselli-nen määrä suomalaista synty-perää olevia amerikkalaisia ja kanadalaisia ja heidän ystävi-ään saapumaan alueelle, joka tunnetaan myös nimellä "Finn Country", koska alueelle muuti aikoinaan useita suomalaisia siirtolaisia, jotka pitivät pohjoista Minnesotaa luon-noltaan Suomen kaltaisena maana mäntyineen, koivuineen ja järvineen. Alue tunnetaan myös suomalaisnimeä kanta-vista paikkakunnista kuten Esko, Palo, Toivola ja Finland Minnesotasta sekä Oulu Wis-consinista.

FinnFest USA '92:n pääpaik-kana on Minnesota-Duluth -yliopisto, joka tarjoaa sekä majoitus- että ravintolapal-veluja sekä tilat seminaareja ja eri huvitilaisuuksia varten.

Jotkut tilaisuudet järjes-tetään Duluth Entertainment Convention Centerin tiloissa (DECC), joissa pidetään muun muassa banketit ja sinfonia-konsertti.

**Oletko
muistanut
uusia
tilauksesi?**

GeeBee -keräys vauhtiin Raivaajassa

Nyrkkeilijä Gunnar Bärlundin patsas paljastetaan loka-kuun 8. p:nä Vallilassa Helsingissä. Patsas-hankkeen ra-hoituksesta puuttuu vielä noin 100,000 Suomen markkaa. RAIVAAJA-lehden tukikeräys on nyt myös päässyt vauhtiin Amerikan puolella. Keräys on toistaiseksi tuottanut 76 dollaria. - Keräys jatkuu. Merkitkää kirjekuoret sanalla "GeeBee".

Gunnar Bärlundin elämässä kolme naista merkitsi paljon: Eva-vaimo Gpteborgista (nykyisin Floridassa), Ingrid-äiti, siivooja ja yksinhuoltaja, sekä Ida-mummo, joka kuvassa näkyy nuoren suomalaisen merisotilaan kanssa, josta myöhemmin tuli kaik-kien tuntema GeeBee.

Englanninkielinen insinöörinkoulutus alkaa Vaasassa

Vaasan teknillisessä oppi-laitoksessa alkaa sähkötek-niikan englanninkielinen insi-nöörinkoulutus. Nelivuotises-sa koulutuksessa suoritetaan ammatillisen korkea-asteen tutkinto.

Koulutukseen kuuluu 6 - 8 kuukauden mittainen työhar-joittelu ulkomailta. Mikäli o-piskelijat haluavat jatkaa opin-tojaan teknillisessä korkea-koulussa, korvaa Vaasassa suoritettu tutkinto opinnoista noin puolet.

Tervetuloa Imatran 100-vuotisjuhlille!

New Yorkissa toimiva suomalainen yhdistys, Kansallisseura Imatra, täyttää tänä vuonna täydet 100 vuotta. Merkkivuotta juhlitaan monin eri tavoin ja päätapahtumat ovat 19.-22. syyskuuta. Itse pääjuhla pidetään 21. syyskuuta klo 6:00 ill. Sitä ennen, klo 5:00 ill. Imatra talon edessä oleva 40. katu nimitetään Finlandia Streetiksi.

Juhlaan saapuvat mm. senaattori Christopher Mega, edustaja James Brennan, suurlähettiläs Jukka Valtasaari ja pääkonsuli Garth Castrén.

Ohjelmassa esiintyy sekä suomalaisia että amerikkalaisia taiteilijoita. Juhlapuheen pitää tri Keijo Korhonen.

Suomesta juhlille tulee esiintymään Järvenpään Mieslaulajat, Vantaan Kansanperinteen Ystävät, Duo Helka & Lasse Hynninen, Veljekset Malho & Partnerit, Esko Nousiainen ja Imatra Big Band. Ruotsista tulee baritooni Ari Finn.

Imatra-yhdistys on ollut yksi tärkeimmistä suomalaisväestön keskuksista Amerikassa. Samoin se on yksi Amerikan vanhimmista suomalaisseuroista ja yhdistyksen talo Imatra Hall on enää ainoa jäljellä oleva suomalainen seuratalo New Yorkissa.

Yhdistyksen toiminta suomalaisten hyväksi on mitaamaton. Vuosien varrella sen yhteydessä on toiminut soittokeuhko, laulukoulu, näytelmäseuroja, urheiluseuroja, kansantanssiryhmiä, työlläytystoimisto, sairausvustuskassa, jne.

Avustustoiminta on ollut keskeistä, etenkin sodan aikana ja sen jälkeen, jolloin yhdistys lähetti suuria määriä paketteja Suomeen.

Yhdistys on myös perustanut amerikkalaisia sanomalehtiä, joista tunnetuin on 1906 perustettu New Yorkin Uutiset.

Suurta suosiota ovat saaneet Miss Finlandia-kilpailut, joita yhdistys on järjestänyt vuodesta 1968 lähtien.

Viime vuosikymmeninä toimintaa on voimakkaasti sävyttänyt lukuisat taiteilija- ja muut vierailut Suomesta. Yhdistyksen suurin hetki koitti vuonna 1985, jolloin Suomen tasavallan presidentti Mauno Koivisto ja rouva Tellervo Koivisto vierailivat Imatra-talolla.

Hannu ja Mark Mäkipuro

Tunnettu amerikkalainen laulaja Hannu Mäkipuro ja hänen poikansa Mark Mäkipuro tulevat esiintymään Imatra-seuran 100-vuotisjuhlassa 21. syyskuuta. He esittävät juhlassa mm. Hannu Mäkipuron "Imatra valssin", jonka hän on säveltänyt ja sanoittanut Imatran juhluvuoden kunniaksi.

Hannu tuli Amerikkaan 15-vuotiaana Merikarvialta, Suomesta, ja on siitä lähtien viihdyttänyt amerikansuomalaisia ja amerikkalaistakin yleisöä musiikillaan. Laulu on Hannulle luonnonlahja. Viime vuosina hän on täydentänyt lauluopintojaan Connecticutin yliopistossa professori Carol Ann O'Connorin johdolla.

Hannu on konsertoinut eri puolilla Amerikkaa ja on esiintynyt mm. kolmena eri vuotena FinnFestissä. Hänen ulkoilmakonserttinsa Tamarack Lodgella, Voluntownissa ja Connecticutissa ovat myös saavuttaneet suurta suosiota.

Suomessa Hannu on ollut kiertueella hanuritaiteilija Veikko Ahvenaisen kanssa ja ohjelmaan kuului myös esiintyminen Finlandia-talossa Ahvenaisen juhlaconsertissa. Tämän lisäksi Hannu on säveltäjä ja sanoittaja. Useita hänen lauluistaan on myös levytetty. Näistä mainittakoon "Taikurin tie", jonka Hannu on sekä säveltänyt että sanoittanut. Samalla nimellä kulkeva kasetti sisältää muitakin lauluja. Ahvenaisen kanssa hän on tehnyt kasetin "American Polka", joka sisältää ikivihreitä suomalaisia iskelmiä.

Mark Mäkipuro on myös isänsä tavoin monipuolinen muusikko. Hänen pääsoittimensa on piano, mutta kouluvuosina hän soitti baritonitorvea. Koulussa ollessaan hänet valittiin kolmeen huomattavaan soittokeuhkoon: All State Bandiin, johon pääsevät koko Connecticutin parhaat; New England Bandiin (New Englannin parhaat) sekä All American Bandiin (maan parhaat). Hän sai myös useita palkintoja ja kunniamaininnan United States Achievement Academy -kirjaan. Hän on myös jatkanut musiikkio- ja soittokeuhko-opintojaan Connecticutin yliopistossa. Kotimaassa esiintymisen lisäksi hän on käynyt

Isä ja poika, Hannu (vas.) ja Mark Mäkipuro nähdään jälleen kerran Imatran esiintymislavalla.

kiertueella Puerto Ricossa ja Israelissa. Tällä hetkellä hänellä on oma yhtye nimeltä "Room with a View".

Saamme siis kuulla tätä musiikkiperhettä Imatran 100-vuotisjuhlassa 21. syyskuuta. Sekä Hannu että Mark Mäkipuro ovat jo entuudestaan tuttuja Imatralla, sillä he esiintyivät mm. Miss Finlandia -kilpailussa vuonna 1990.

Sopraano Hong-Yu Chen

Laulutaiteen eliittiä Kansallisseura Imatran 100-vuotisjuhlassa edustaa sopraano Hong-Yu Chen. Hän on yksi nykyhetken Kiinan johtavista laulajista, joka kotimaansa lisäksi on esiintynyt laajalti myös Euroopassa ja Yhdysvalloissa. New Yorkissa hän on mm. antanut konsertin Carnegie Hallissa.

Pekingissä hän toimi useita vuosia musiikkikasvatuksen johtajana, jolloin hänen työkenttäänsä kuului yli 100 koulua. Tämän lisäksi hän opetti laulua useassa koulussa ja oli kaupungin lapsikuoron johtajana.

Nykyään hän asuu New Yorkissa ja suorittaa tohtorin opintoja New Yorkin yliopistossa. Samalla hän opettaa myös laulua samassa yliopistossa.

Imatralla Cheniä säestää professori Helen Ye. Ye on opiskellut musiikkia Kantonin Konservatoriossa Kiinassa, ja sen jälkeen on jatkanut opintojaan myös Yhdysvalloissa. Nykyään hän toimii pianonsoiton opettajana Florentinen Musiikkikoulussa ja esiintyy useasti solistina ja säestäjänä eri tilaisuuksissa.

Klassinen musiikki on viime vuosina saanut lisääntyvää määrin huipputaiteilijoita Kiinasta. Nämä taiteilijat ovat

siitä hyvä esimerkki. Imatran 100-vuotisjuhlassa he esittävät mm. ensiesityksenä Altti Laihon sävellyksen "Kuutamoyö".

The Walsh Sisters

Amerikkalainen laulutrio, The Walsh Sisters, esiintyy myös Imatran 100-vuotisjuhlassa. Tämä kokenut ja tasokas trio esittää pääasiassa 1940-luvun amerikkalaista show-musiikkia. Trion esikuvana onkin ollut maineikas "The Andrews Sisters".

Yhtyeen muodostaa kolme sisarusta, Jane, Joan ja Barbara Walsh. Syntyperältään he ovat Kanadasta, jossa he aloittivat laulamisen jo kuusi-vuotiaana.

Musiikkia sisarukset ovat opiskelleet Berkleen musiikki-collegessa Bostonissa ja useiden yksityisten opettajien johdolla, mutta pääasiassa he ovat kuitenkin itseoppineita taiteilijoita. Musiikin lisäksi he ovat myös opiskelleet näyttämö- ja tanssitaiteita.

Trion pääasiallisia esiintymispaikkoja ovat yökerhot ja hotellit, mukaanlukien loisteliaat Waldorf-Astoria ja Hilton hotellit New Yorkissa. Yhdysvaltain lisäksi trio on esiintynyt Kauko-Idässä, kuten Singaporessa, Bangkokissa ja Tokiossa.

Kaksi kuukautta sitten he esiintyivät myös Suomessa, Imatran Big Band Festivalilla. Menestys oli erinomainen. Sisarukset ihastelivat festivaalilla olevaa erikoisen hyvää ilmapiiriä ja halusivat esiintyä siellä ensi vuonnakin.

Nyt he tulevat esiintymään Imatran 100-vuotisjuhlien pääjuhlaan ja heitä säestää Imatra Big Band Suomesta. Juhlailisöille on luvassa parasta amerikkalaista viihdemusiikkia.

Glenn Millerin ja Benny Goodmanin suuruudenajan tyyliin.

Ari Finn

Tunnettu suomalainen laulaja Arvi Lindfors, taiteilijanimeltään Ari Finn, saapuu esiintymään Kansallisseura Imatran suurjuhlisiin syyskuussa. Häntä säestää kanteleella Elli Sonkkonen.

Ari Finn on kansanmusiikin "superstar", joka on tehnyt laajoja kiertueita aina Australiasta myöten. Hän laulaa yli 30 kielellä, mikä johtuu siitä, että hän haluaa aina esittää laulut alkuperäisessä muodossaan. Finnin opettajina on ollut laulutaiteen huipunimiä, ja hän kehittää taitojaan edelleen osallistumalla Salzburgin Musiikkiakatemiaan, Mozarteumin, mestarikursseille. Nytkin ennen Imatra-konserttiaan hän on kuukauden kurssilla Salzburgissa.

Ari Finn on ansioitunut myös kulttuurin muilla aloilla kuten kirjallisuudessa. Hän on kirjoittanut useita kirjoja ja toimii nykyään Ruotsalaisen Kirjallisuusklubin puheenjohtajana. Yksi hänen uransa huippuhetkistä oli vuonna 1985, jolloin hänet lyötiin kuningas Kustaa III:n Ritarikunnan jäseneksi. Ritarikunta on peräisin vuodelta 1771, ja siihen kuuluu kerrallaan vain 46 elossa olevaa jäsentä. Finnille on myös myönnetty arvostettuja kunniamerkkejä, kuten Bellman-mitali ja Ruotsin

jatkuu seuraavalla sivulla

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION,
New York, N.Y. 10017

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9425

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

TERVETULOA ... jatkoa edelliseltä

Ari Finn (mikrofonissa) ja Elli Sonkkinen (kantele) esiintyvät juhlilla.

Akatemian mitali.

Nykyään Ari Finn asuu Tukholmassa ja työskentelee Arlandan lentokentällä lennonjohtajana.

Imatran 100-vuotisjulien päätöspäivänä on siis luvassa suurta musiikin juhlaa, kansanmusiikkia parhaimmillaan. Tervetuloa! Pentti Laiho

Tervetuloa Imatralle!

Imatra seuran suurjuhlat lähestyvät, mutta vielä on aikaa varmistaa pääsyliput juhlille.

Torstai, 19. syyskuuta on ensimmäinen juhlapäivä, joka alkaa taidenäyttelyllä klo 6 illalla. New Yorkin pääkonsuli Garth Castrén avaa tilaisuuden, johon ottaa osaa kahdeksan taiteilijaa sekä Suomesta että Yhdysvalloista.

Seuraavien taiteilijoiden töitä on esillä: Esko Nousiainen, Hannu Kauppi, Sinikka Laine, Sylvia Hentilä, Irene Aunio, Mildred Wiskari, Mirja Jäppinen ja Ella Räfeldt. Tervetuloa tutustumaan tähän monipuoliseen näyttelyyn.

Samana iltana esiintyvät Vantaan Kansanperinteen ystävät, joka on 30-henkinen tanhuryhmä Suomesta. Tämän päivän juhlapöytä maksaa vain 5 dollaria.

Perjantaina, 20. pv. saadaan kuulla kuorolaulua Järvenpään Mieslaulajilta heidän pitämässään konsertissa juhlasalissa. Tämän päivän suuri vetonumero on suomalaisten Mahlon veljeksien salonkitaiteilijain konsertti, joka on silmiä hivelevää kansainvälistä taidetta.

Suomalainen laulaja Helga Hynninen viihdyttää yleisöä lauluillaan. Hänen miehensä Lasse Hynninen on etevä hauritaiteilija ja säestää puolisoaan juhlaohjelmassa. Liput myös perjantain ohjelmiin ovat vain 5 dollaria.

Lauantaina, 21. syyskuuta on pääjuhla, jonka varsinainen ohjelma alkaa klo 6 illalla. Tarkasti valittuun ohjelmaan kuuluu mm. monipuolisia musiikkiesityksiä, juhlapuheen pitää päätoimittaja, filtri Keijo Korhonen.

Juhla-illallisen valmistavat newyorkilaiset pitokokit Tuula ja Leena. Pääjuhlan juonta-

Keijo Korhonen

jana toimii tunnettu liikemies Juha Mäkipää. Lauantai-illan tanssiaisten musiikin soittaa Imatran Big Band Suomesta.

Ennen varsinaista ohjelmaa, lauantaina klo 5. toimitetaan Imatra talon edessä olevan katuvälin ristiäiset, jolloin 40. kadun nimeen liitetään myös nimi Finlandia Street. New Yorkin kaupungin viralliset edustajat, mahdollisesti itse kaupunginjohtaja David Dinkins, tulevat toimittamaan juhallisen seremonian.

Tämän päivän juhlapöytä hinta on \$40.00, johon sisältyy illallinen ja koko päivän ohjelma. Varaukset pyydetään tekemään ensi tilassa.

Vielä sunnuntainakin juhli-taan, jolloin mm. baritoni Ari Finn Suomesta pitää konsertin, säestäjänä toimii Elli Sonkanen. Samana päivänä Imatran Big Band konsertoi myös New Yorkin Lehman Collegessa. Sunnuntain liput ovat myös 5 dollaria. Kaikkina juhlapäivinä on saatavana ruokaa 6 dollarin hintaan.

Tervetuloa New Yorkin syksyn suurtaapahtumaan!

Anja Laurila

Aura-seurassa touhutaan

Ensi kertaa Aura seuran historiassa saivat jäsenet ja ystävät nauttia sunnuntai-aamiaisesta 25. elokuuta. Lauri Lindénin ehdottama tapahtuma onnistui niin hyvin, että innokkain mielin se päätettiin toistaa ensi vuonna samoihin aikoihin.

Aamiaisvieraita tuli paikalle odotettua kaksinkertainen määrä. Lauri Lindén, Ismo Pietilä ja Mauno Laurila toimivat kokkimestareina ja pan-nukakut makkaroineen olivat tosi herkullisia.

Labor Day-tanssit toivat Aura haalille väkeä taas talon täydeltä. Bert Strömholmin ja Aatos Aution musiikki oli illan mieluista kuultavaa ja kesä- ja viikonloppuvieraista oli mukana paljon, aina Floridaa myöten.

Aura seuran kokouskahvit maistuvat aina paremmilta mitä pitemmälle syksyyn päästään. Syyskuun 3. pv:n kokouksessa oli näytteillä jäsen-ten kasvimaiden tuotteita, ja toinen toistaan värikämpiä vihanneskoreja oli esillä, mm. Stenbeckin VALKOISIA munakoisoja ja Jalkasen farmin komeita tomaatteja.

Kokouksessa päätettiin tehdä muutamia tarpeellisia korjauksia talossa. Washingtonista tuli vihdoin presidentti Bushin kuva, joka kehystetään seinälle presidentti Koiviston kuvan viereen.

Mark Mäkipuro virittää pannon syksyn juhlaa varten, ja seuraava tilaisuus tulee olemaan Halloween tanssit 26. lokakuuta, jolloin Dennis ja Carl Anderson soittavat illan musiikin. Naamiaispukuihin pukeutuneita on tullut joka vuosi edellistä kertaa enemmän, joten nyt on aika suunnitella jo Halloween asuaan. Parhaiten mielikuvitustaan käyttäneet palkitaan.

Seuraava kokous on 7. lokakuuta, johon Ester Jalkanen valmistaa kahvitarjoilun.

Heinäkuun 4. p:n tansseihin oli joku unohtanut silmälasinsa, jotka omistaja saa perä seuran isännöitsijältä George Ampujalta Voluntownista. Hä-

Tulevaa toimintaa Connecticutissa

Syysk. 28. p:nä Tori ja myyjäiset klo 10 aam. - 3 ip. Finnish haalilla, Rt. 169, Canterbury.

Leivonnaisia - pullaa mm., suomalaisia mattoja, puutavaraa, koreja, kasetteja, neuleita, nukkeja ja monenlaista muuta tavaraa. Lounas.

Pöytävaraukset ja lisätietoja soittamalla Eila Mäkipurille numeroon (203) 423-3854.

Tämä on TODELLINEN kalajuttu, jonka Mauno Laurila toi todistaa vedettyään merestä Block islandin edustalta täläisen vonkaleen. Lauri Lindén oli reissulla mukana ja sanoi Floridassa käytettävän tämänkokoisia syötteinä! Onkohan perää, vai onko vain kalajuttu?

nelle voi soittaa asiasta numeroon 376-2017.

Voluntownin kesäterveisin
Anja Laurila

50-vuotishääpäivä

Waldemar ja Carrie Keto

ONEONTA, NY - Waldemar ja Carrie Keto joutuivat yllätykskutsujen keskipisteeksi kesäk. 29, 1991 50-vuotishääpäivänsä johdosta. Ketojen miniät Mrs. Ronald keto (Celeste) ja Mrs. Harold Keto (Lucy) järjestivät juhlan pariskunnan Goodyear Laken rannalla sijaitsevalla mökillä.

Noin 50 juhlijaa oli paikalla. Heidän joukossaan oli sekä paikkakuntalaisia että osavaltion ulkopuolelta saapuneita ystäviä ja sukulaisia. Herkullinen buffet-lounas hääkakkui-neen teki tilaisuudesta todella juhlaan.

Pariskunta sai vastaanottaa monia lahjoja, kukka-asetelmia sekä kortteja. Erikoismaininnan ansaitsee Manomet, MA:ssa asuvan Kim Aallon kirjoittama runo pariskunnan 50-vuotisesta yhteiselämästä. Kolmisivuinen runo perustui Carrien siskon Julia Helen Kedon kerrontaan. New Jerseyssä asuva Barbara Wickholm Galley luki runon, mikä vuoroin nauratti ja itketti kuulijakuntaa. Nostalginen ja lämmin hetki.

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

GREEN CARD LOTTERY

40,000 available for 1992
Finland included
Apply before Oct. 1991
Call Now - Toll Free
1-800-767-5906

LLOYD R. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

Floridan kuulumisia

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Elok. 29, 1992

Elokuu ja kuutamoillat ovat taas takanapäin. Kodissamme on seurattu suurella mielenkiinnolla Euroopan, mutta ennenkaikkea pienen Suomen suuren naapurimaan tapahtumia. Ei voi muuta kuin toivoa, että rauha rajoilla säilyisi.

Kotimme viime viikon tapahtumista oli asukkaiden kokous, jossa puheenjohtaja Wal-fred Haven johti kokousta tunteilla taidolla.

Musiikkia oli maanantaina ja torstaina, jolloin Leo Jaakkola, Janet Kiven kanssa antoivat parastaan.

Maisteri Haapa laulatteli taas tiistaina ja kansanlaulaja Elisa Lindström esitti omia

soolonumeroja mandoliinilla. Musiikki on se, joka suo lohtua ja tuo muistoja ikään-tyvään iltaan.

Parhaat kiitokset teille kaikille kodissamme uutterasti käyville ystävillemme kaikes-ta avusta. Erikoiset kiitoksemme Kerttu Jalovaaralle Sibeliuksen muotokuvasta.

Huom! Lepokodin Ystävien ensimmäiset kahviaiset ovat Annan Majalla syysk. 14 pv. klo 1:00. Tule mukaan ja

tuo tuttavasi tullessasi.

Eino Leino:

"Työs olkoon suurta tai pientä vaan kun vaan se on työtä oikean, ja kun sitä palkan et tähden tee, työ riemul-palkitse."

Syysk. 5, 1991

Labor-Day päivää vietettiin kodissa kauniisti katettujen pöytien ääressä herkutellen. Iltapäivällä meillä oli tanssit ja musiikista vastasi Charles Hedlund. Kiitos teille ystävät, jotka tulitte vieraaksemme ja ilahduttite asukkaitamme.

Keskiviikkoamuna aloit-tivat Helping Hands ryhmässä reippaat tyttömme työt pienen loman jälkeen. Toivotamme teidät tervetulleiksi taas joka keskiviikkoamuisin arvokkaaseen työhönne.

Saimme surusanoman! Sairaskodin asukas Evi Kojola nukkui kuolonuneeen 2. syyskuuta 85 vuoden ikäisenä. O-tamme osaa omaisten suruun.

Keskiviikko-iltapäivällä saimme kuulla Leo Jaakkolan hienon viulukonsertin. Hänen säestäjänään oli Janet Kivi.

Torstaina pidettiin n.k. Ta-

lent-Show, jossa asukkaat ja henkilökunta esittivät omia parhaita palojaan. Kiitos o-sanotosta ja oma-aloitteisuudesta.

Perjantaina pidettiin muis-totilaisuus Evi Kojolan muis-tolle. Pastori Törmälä puhui ja Hopea-hapset lauloi.

Sydämelliset kiitoksemme taas kaikille kodissamme rak-kaudentyötä ja aikaanne an-taneille ystävillemme. Yhteis-työ on voimaa - vallankin näin suurperheessä.

Huomio! Lepokodin ystä-vien syksyn ensimmäiset kah-viaiset ovat lauantaina, 14. pv. klo 1:00 iltap. Ohjelma rei-pasta. Kivaksi tavaksi kohtaa-minen Annan Majassa!

Lepokodin terveisin
Elina Kuronen

Arkkipiispa vierailee Ohiossa

FAIRPORT HARBOR, OH - Ziionin kirkko saa vieraak-seen lokak. 11 p:nä kello 7 illalla Suomen arkkipiispa John Wikströmin.

Kirkkomme 100-vuotisjuhlat jatkuvat ja nyt on suomalais-ten muistotilaisuus alkaen perjantai-iltana. Ohjelmassa mm. juhlakuoro, Suomi kuoro sekä arkkipiispa John Wikström, joka puhuu sekä englan-niksi että suomeksi. Terve-

tuloa tähän arvokkaaseen ti-laisuuteen.

Henkilötietoja arkkipiispa Wikströmistä. Syntynyt lokak.

1 p:nä 1931 Kruunukylässä. Valmistunut teol.kand. 1956. Teol. lis. 1962. Theol. tohtori 1966 väitöskirjalla Uskonto ja kulttuuri. Porvoon hiippakun-nan piispaksi 1970 - 1982. Turun ja Suomen arkkipiis-paksi 1982 alkaen.

Hän on julkaissut monia ruotsin- ja suomenkielisiä kir-joja, mm. "Ihmisen usko", "Kui-tenkin", "Uusi rohkeus elää", Kirjeen kääntöpiiri" sekä "Suuntaviittoa".

Arkkipiispa on toiminut Suo-men ev. lut. kirkon edustajana kirkkojen maailmanneuvos-ton yleiskokouksissa Ruot-sissa ja Kanadassa v. 1983, on ollut sen keskuskomitean jä-sen 1983 alkaen.

Kunnia-tohtoriksi hänet on vihkinnyt Leningradin Hengel-linen Akademia 1985 sekä Bu-dapestin Lutherilainen teolo-ginen Akademia 1986. Arkki-piispa on Suomen Valkoisen ruusun ritarikunnan I luokan komentaja. Perheeseen kuu-luu puoliso Birgitta sekä kol-me lasta.

100-vuotisjuhlat jatkuvat sunnuntaiaamuna lokak. 13 p:nä kello 9:00 suomalaisella jumalanpalveluksella pastori Richard Bowen Conneautista saarnaa. Kello 11:00 alkavas-sa englanninkielisessä jumalanpalveluksessa puhuu pas-tori John Loxterman. Kuorot laulavat molemmissa jumalan-palveluksissa.

Iltapäivän juhlaohjelma al-kaa klo 3:00. Ohjelmasta mainittakoon: kuorolaulua, kanteleen soittoa, juhlaruno kirj. Anna Kallio, lausun-takuoro sekä juhlapuhujam-me pastori Pentti Mäki Flori-dasta, meidän oman seura-kuntamme kasvatti.

Lopuksi "Potluck" ruokailu. Tervetuloa!

Veikko Malkamäki

Sanomalehti
aina ajan tasalla

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Suomi Konferenssin 1992 juhlat Duluth'in

Minnesotan alueen ekse-kutiivikomitea kutsuu USA:n Suomi Konferenssin 1992 Ke-säjuhlat Duluthiin. Kak-sipäiväiset kirkolliset juhlat pidetään 22 - 23. heinäk. 1992, juuri FinnFest juhlien edellä.

FinnFest USA '92 jatkuu vä-littömästi 23.-26. heinäkuuta Minnesotan Yliopiston kam-puksella Duluthissa. Molem-piin juhliin odotetaan vieraita USA:sta, Kanadasta ja Suo-mesta.

Suomi Konferenssit ovat ala-järjestöjä Evangelical Luthe-ran Church Kirkkokunnissa USA:ssa ja Kanadassa, mo-lemmat sisarusyhteydessä Suomen Luterilaiseen kirk-koon.

Ilmoitetut Suomi Konferenssin juhlat luultavasti kokoon-

SUOMALAINEN . . .
jatkoa etusivulta

pitäen tarkkaa listaa kumman-kin ryhmän kaikista kuole-maan johtavista tapauksista.

Tutkijat sanovat, että he ei-vät löydä selitystä sille, että kuolemantapaukset ovat 45 prosenttia korkeammat hoito-ryhmään kuuluneiden mies-ten keskuudessa sekä sydän-sairauskuolemat 242 pro-senttia suuremmat.

Amerikkalaiset sydänsaira-uksiin erikoistuneet asiantun-tijat kertovat, että suomalai-silla keski-ikäisillä miehillä on

tuvat Messiah Lutheran Seu-rakunnan kirkossa, 302 E. 4th Street. Tieto paikasta vahvis-tetaan myöhemmin.

SK:n ohjelma Duluthissa al-kaa aamiaisella keskiviikkona ja päättyy torstaina. Saarnat, opetus, lähetys, "business, musiikki ja ehtoollinen tulevat ohjelmaan.

Tiedotteet ohjelmasta, ma-joituksesta, aterioista ja jär-jestyksistä tulevat myöhem-min, kunhan Minnesotan ko-mitea saa ne valmiiksi. Tämän tiedotteen varassa kaukaa tu-levat vieraat voivat jo suun-nitella osallistumisensa mo-lempiin juhliin. Sunnun-taiaamuna (26. p.) on juhla-jumalanpalvelukset, joihin suomikonferenssilaiset voivat myös yhtyä.

E. Olaf Rankinen

korkeammat kolesteroliarvot ja korkeampi verenpaine kuin amerikkalaisilla vastaavan-ikäisillä miehillä.

Selityksiä vaikeaa löytää

Hyvin mystiseltä tuntuu se, että vaikka sepelvaltiomotau-din riski oli pienentynyt ennal-taehkäisevässä ryhmässä kuolemantapaukset olivat silti li-sääntyneet.

Myöskin hämmästyttävää on se, että hoitoryhmään kuu-luville kirjattiin 13 väkivaltais-ta kuolemaa, joista 11 tapa-turmaista ja kaksi itsemurhaa. Hoitamattomalle ryhmälle sat-tui vain yksi tapaturmainen kuolemantapaus.

"Hoitoryhmän jäsenten huo-mattavan suuri väkivaltaisten ja tapaturmaisten kuoleman-tapauksien sekä itsemurhien selvittäminen vaatii lisätut-kimuksia", Paul ja Hennekens kirjoittavat artikkelissaan.

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmilta tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Ja te ette tahdo tulla minun tyköni, että saisitte elämän." (Joh. 5:40)

Jos Jeesus nyt kulkisi ihmisenä maailmassa, saarnaten evankeliumia, ja hän tulisi sinun luoksesi, joutuisiko hän sanoamaan nämä edellämäinut sanat sinulle? Miksi Jeesus yleensä sanoisi näin voimakkaita sanoja kenellekään? Jeesus oli tehnyt ihmetekoja, oli julistanut hyvää sanomaa omiensa keskuudessa... Mutta! Sana sanoo, että "...juutalaiset vainosivat Jeesusta..." (Joh. 5:16) Nämä Jeesukselle rakkaat heimolaiset hyväksyivät Jumalan, mutta eivät hyväksyneet Jeesusta. Jeesus sanoo heistä, "Te tutkutte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta..." (Joh. 5:39) Voi meitä ihmisiä! Kuinka kaukaa me usein kierrämme totuuden!

"Ette tahdo..." Tästä on kysymys. Ihminen voi päästä sisälle todelliseen elämään, JOS HÄN TAHTOO. Kuinka monesti olen kierrellessäni siirtosuomalaisen keskuudessa tavannut juuri tällaisia henkilöitä, jotka etsivät totuutta kaikkialta muualta, mutta ei Jeesuksen yhteydestä. He kiertävät, he kieltävät, he selittelevät, he syyttävät, he halveksuvat, he pelkäävät... mutta he eivät tahdo tulla Jeesuksen luo saadakseen elämän!

Kuitenkin todellinen elämä vasta ALKAA JEEKSEN LUONA. Jeesus sanoo, "Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka kuulee minun sanani ja uskoo häneen, joka on minut lähettänyt, sillä on iankaikkinen elämä, eikä hän joudu tuomittavaksi, vaan on siirtynyt kuolemasta elämään. Totisesti, totisesti minä sanon teille: aika tulee ja on jo, jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen, ja jotka sen kuulevat, ne saavat elää" (Joh. 5:24,25). "Kuolleet kuulevat..." Synteihinsä kuolleet kuulevat!

Kuinka selvästi Sana puhuu meidän ihmisten tilasta Jumalan edessä, "Ja jos yhden ihmisen lankeemuksen tähden kuo-

lema on hallinnut yhden kautta, niin paljoa enemmän ne, jotka saavat armon ja vanhurskauden lahjan runsauden, tulevat elämässä hallitsemaan yhden, Jeesuksen Kristuksen, kautta. -Niinpä siis; samoin kuin yhden ihmisen lankeemus on koitunut kaikille ihmisille kadotukseksi, niin myös yhden ihmisen vanhurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi; sillä niinkuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntiseksi, niin myös yhden kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi." (Ro. 5:17-19) JEEKSEN KRISTUS!

Miksi sinä et tahdo kokonaisesti antautua Jeesukselle? Miksi et luovuta elämäsi sen kokonaisuudessa Jeesuksen käsiin? Ystävä, kuka tarjoaa sinulle jotain parempaa? Jeesuksessa on ELÄMÄ. On kirjoitettu, "Joka uskoo Jumalan Poikaan, hänellä on todistus itsessään; joka ei usko Jumalaan, tekee hänet valhettelijaksi, koska hän ei usko sitä todistusta, jonka Jumala on todistanut Pojastansa. Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassansa. Jolla Poika on, sillä on

elämä; jolla Jumalan poikaa ei ole, sillä ei ole elämää. Tämän minä olen kirjoittanut teille, jotka uskotte Jumalan Pojan nimeen, tietääksenne, että teillä on iankaikkinen elämä." (1 Joh. 5:10-13)

Jumalalla on paljon rakkautta annettavana. Hän haluaa vuo-dattaa rakkauttansa ihmisten ylle; tahdotte armahtaa, tahdotte antaa anteeksi, tahdotte muuttaa elämää, tahdotte parantaa, tahdotte tehdä hyvää... SINULLE. Miksi et tahdo ottaa kaikkea tätä vastaan? TAHTO. Sinä et tahdo! Et tahdo nöyryyä, et tahdo myöntää olevasi väärässä, et tahdo antaa periksi, et tahdo luopua omista periaatteistasi... Et TAHTO!

Ystävä, et voi koskaan tulla syyttämään Jumalaa siitä, etteikö Hän olisi antanut sinulle mahdollisuutta ELÄMÄÄN. Se on ollut sinulle tarjolla jo pitkän aikaa. Jumalan rakkaus on todellista, Jeesuksen VERIUHRI Golgatalla on todellista - ei tarua. Sinä nopeasti vanheneva siirtosuomalainen ystäväni, minä oikein huudan sinulle tämän kirjoituksen kautta: MENE JEEKSEN LUOKSE, ja ELÄ!

Suomalaissaarnaajat tempaisivat Virossa

Suomalaiset saarnaajat tekivät rynnäkönn Viroon syysk. alussa. Pastori Kalevi Lehtinen järjesti Länsi-Virossa samanlaisen Mission kuin aiemmin Leningradissa. Tallinnan laulukentällä oli ensimmäinen suomalaisvoimin järjestetty uskonnollinen tilaisuus. Se kesti neljä tuntia.

Tunnuksena pääkaupungissa oli "Ilosanoma Tallinnalle". Kaupunkilaiset kertoivat, että heidän postilaatikoihinsa on viime aikoina jaettu kolme kertaa tilaisuuden mainoslehtisiä.

Kauniista säästä huolimatta laulukentän esiintymislava, jolle mahtuu noin 10,000 ihmistä, ei ollut ilmapäivällä edes puolillaan. Julistus tulkittiin viroksi ja venäjäksi.

Pääpuhuja oli suomalainen Pekka Airaksinen, joka kertoi olevansa evankelis-luterilaisen kirkon jäsen ja teologian opiskelija. Tilaisuuden järjesti "Yhteiskristillinen suomalais-virolainen toimikunta."

Missio oli ensimmäinen Virossa järjestetty ja se ulottui mm. lasten ja sotilaiden pariin.

Kuolleita

Gertrude D. Hakala

Aliina Matson

WESTMINSTER, MA - Gertrude D. "Trudy" (Seppälä) Hakala, 72, 21 Ellis Road, kuoli elok. 26, 1991 Burbankin sairaalassa. Hän oli vuonna 1983 kuolleen Tauno Hakalan leski.

Hän oli syntynyt huhtik. 21, 1919 Wicnhendonissa Armas ja Hilma (Mäki) Seppälän tyttärenä. Saatuaan päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1937 hän jatkoi opintojaan American International Collegessa Springfieldissä. Viimeiset 40 elinvuottaan hän asui Westminsterissä.

Edesmennyt työskenteli 20 vuoden ajan kirjanpitäjänä Old Mill ravintolassa ennen kuin jäi eläkkeelle 1981.

Kaipaamaan jäi poika Barry Hakala, Westminster; kaksi tytärtä, Gayle Davenport, Fitchburg ja Donna Lee Kiuru, Westminster; isä Armas Seppälä, Leominster; sisko Martha Melican, San Francisco; yksi lapsenlapsi; kaksi lapsenlapsen lasta ja yksi sisaruksen lapsi.

Hautustoimisto Sawyer-Miller, 123 Main St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Woodside hautausmaahan.

Helen J. Roy Langley

FITCHBURG, MA - Helen J. (Heisson) Roy Langley, 90, 187 Electric Ave., kuoli elok. 31, 1991 Birchwood Manor hoitokodissa.

Hän oli syntynyt Kourussa Suomessa Edward ja Judith (Keskinen) Heissonin tyttärenä ja asui suurimman osan elämästään täällä.

Edesmennyt työskenteli useita vuosia entisen Independent Lock Co.:n palveluksessa ennen kuin jäi eläkkeelle 1965.

Langley oli viime vuonna kuolleen Maurice D. Langley'n leski. Hänen ensimmäinen aviomiehensä Odilon Roy kuoli 1947. Kaipaamaan jäi poika Eugene O. Roy, East Swanzey, NH; veli Eino Heisson, Hubbardston; neljä lapsenlasta; kolme lapsenlapsen lasta; ja joukko sisarusten lapsia.

Hautaaminen tapahtui St. Josephin hautausmaahan.

MIAMI, FL - Aliina Josefiina (Suominen) Matson, 101, kuoli syysk. 2, 1991.

Hän oli syntynyt kesäk. 30, 1890 Ylistarossa, Vaasan läänissä Suomessa. Yhdysvaltoihin hän muutti 1909 asuen Massachusettsissa, ensin Rockportissa ja sitten Quincyssa 40 vuoden ajan ennen kuin muutti Lake Worthiin aviomiehensä William Matsonin kanssa, joka kuoli 1956.

Quincyssa asuessaan edesmennyt osallistui aktiivisesti West Quincyn Congregational kirkon Naisyhdistyksen toimintaan. Hän uhrasi myös monia vapaaehtoisuuteja vieraillemalla Norfolk County sairaalassa Braintreessä. Amerikan Punaiselta Ristiltä hän sai vastaanottaa kunniakirjan kiitoksena ompelutyöstään toisen maailmansodan aikana.

Matson työskenteli ompelijana vaateusfirmassa kunnes jäi eläkkeelle 1955.

Kaipaamaan jäi kaksi tytärtä, Margaret E. Bean, Delray Beach ja New Durham, NH ja Hazel O. Lord, Vero Beach ja Springfield, MA; neljä lasetlasta; 7 lastenlasten lasta; sisarusten lapsia ja muita sukulaisia, heidän joukossaan serkkuja Suomessa.

Hautaaminen tapahtui Puritan Lawn Memorial Park hautausmaahan Peabody, MA:ssa myöhempanä ajankohtana.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa lahjoituksin Finnish American Rest Home hyväksi osoitteella: 1800 So. Drive, Lake Worth, FL 33463.

Alice S. Mattson

QUINCY, MA - Alice Sandra (Soini) Mattson, 95, kuoli elok. 22, 1991 Franvale hoitokodissa Braintreessä. Hän oli Frank O. Mattsonin leski.

Hän oli syntynyt Oulussa Suomessa, missä kävi myös koulunsa. Edesmennyt asui Allstonissa ennen kuin muutti Quincyyn.

Kaipaamaan jäi käly Aura Soini, Hingham; veljen poika Herbert E. Soini, Hingham ja neljä sisarusten lasta Suomessa.

Deware Funeral Home, 576 Hancock St., huolehti hautauksesta. Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa.

Smith Funeral Home Inc.
Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO
Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

KESKUSTASSA
SIJAITSEVA
MILES
FRANK H.
COMPANY
1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

MOORCROFT
HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

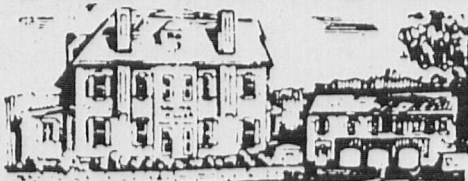
May
Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

SAWYER-MILLER
FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

The Finnish-American

RAIVAAJA

FITCHBURG, MA - This year the Finnish Cultural Center will pay tribute to RAIVAAJA. This is the second in a series of weekly articles written by committee members. A special program in honor of RAIVAAJA will be held at Saima Park on Sunday afternoon, October 27.

A newspaper is sometimes started under strange circumstances but none so strange as the start of the RAIVAAJA.

The seeds for establishing a Finnish language newspaper for the working people were sown in the poolhall of a Martti Maki in Fitchburg.

Published in Worcester, the Finnish language newspaper *Työmies* was moving to Hancock, Mich., for lack of support in the East.

In Fitchburg, the Finnish language newspaper *Pohjan Tähti*, a conservative paper, had considerable support and a good reputation. Alex Heisson, Publisher, had as his editor Taavi Tainio.

Tainio supported the labor organizations, and started writing editorials about the labor movement on the pages of the *Pohjan Tähti* which angered Heisson, and he fired Tainio.

These two incidents helped to bring about the RAIVAAJA. In later years Heisson said that hiring and firing Tainio were the two dumbest things he had ever done.

The labor organization *Saima* met in the lower meeting room of the church on Mechanic St., and the doors were soon closed to them by Heisson. The members of the labor organization joined the congregation and therefore became the majority, and voted down Heisson's order to close the meeting room to them.

But in a secret meeting the "Pillars" of the church ousted all the members of the labor organization from church membership, a church which they had helped to build. One time they even flooded the meeting room so the labor people couldn't meet.

Therefore, one wintry Sunday, January 1, 1905, men, women, and even children gathered in "Groop's Church," as Elm St. Congregational Church was commonly known then. The church was full of people as it was on Sundays for worship. Men smoking cigarettes, cigars, and even pipes filled the church with smoke.

The church was full of anticipation, as everyone knew that something big was going to happen. Soon the meeting began. Not one single vote was heard against establishing a Finnish language newspaper which would support labor's point of view.

When the birth of the paper was established, a christening also took place. Taavi Tainio suggested calling the paper *Sosialisti*. Antti Lempinen said we have to first do some pioneering before we call the paper *Sosialisti*, and he suggested *Raivaaja*, "The Pioneer". Pekka Lahti suggested *Tämä Maailma*, "This World." In one voice the people

shouted, "Long live the RAIVAAJA, Long live international social democracy!"

Taavi Tainio was elected Editor, and V. Haataja as business manager. Tainio's salary was to be \$12.00 per week. At the first meeting \$100.00 was collected.

The very next day they rented rooms in the same building as the *Pohjan Tähti*. The right hand door led to the RAIVAAJA offices and the left hand door led to the *Pohjan Tähti* offices. They bought office equipment and printing material, three old chairs, an old stove and some unplanned lumber to make the editorial table. This was the beginning of the RAIVAAJA.

RAIVAAJA started as a weekly, in 1907 it was published three times a week, and in 1911 it became a daily, published as a daily for 50 years.

The first edition of the RAIVAAJA came out on January 31, 1905. The printing was a nightmare. The print would go one way and then another way, some letters being too small and then others too large, as though it were slightly inebriated.

The employees of the *Pohjan Tähti* composed the RAIVAAJA, and the *Fitchburg Sentinel* printed it. A year's subscription was \$1.25, six months 70 cents, and to send overseas to Finland was \$1.75.

Within the first six months, Heisson sued the Raivaaja for stealing his list of subscribers, \$10,000, and also \$10,000 for obstructing his business. The outcome was that Raivaaja had to pay 80 cents for breaking the meeting room window of the church, and their rent was also excused for the time they were not allowed to enter.

The RAIVAAJA was largely supported by the labor organization *Saima*. They kept all kinds of programs, concerts, plays, lectures and dances, etc., for the benefit of the newspaper. These cultural events were enthusiastically supported by the people.

The RAIVAAJA supported the socialist ideology, and religion was considered a part of each individual's own conscience. Opposition to workers' legal demands and workers' legal organizations was fought against as well as ignorance and superstition.

One of the early editors of the RAIVAAJA was "Raivaajan Simo," Frans Syrjälä, a tailor by trade. He was called a belligerent, conniving, and all around unfriendly man by his political enemies. By nature he was calm, understanding, non-belligerent and non-demanding, but by circumstances of his job, he was forced to wage the most difficult ideological battles of the RAIVAAJA.

Jussi Välimäki was an editor in the days when the RAIVAAJA was in such a financial bind that their help was not paid for a month. The employees thought it was time to quit, but Jussi Välimäki and Frans Syrjälä

Taavi Tainio

thought differently.

They suggested going around the country and speaking on behalf of the RAIVAAJA to raise money. Syrjälä hocked his and his wife's wedding rings, and with the money went to Canada on a speaking tour. Välimäki borrowed a watch from a friend and hocked it, got \$2.00 from a Jewish man, and left for Quincy.

In Quincy there was a speaker speaking to the Finns on English history. Välimäki waited for his turn, but the speaker went

on and on. Finally Välimäki stepped up to the podium and asked is there anyone in the audience with \$100.00 for the RAIVAAJA? The people didn't know him, so he asked again. Välimäki left Quincy with \$300.00 for the RAIVAAJA. When Syrjälä came from Canada, RAIVAAJA's financial burden lightened again.

A. E. Usenius was an early foreign affairs editor. One could set one's watch by Usenius. He was always on time and his desk was always neat. Even the matches on his desk were in a straight line and pointing in the same direction.

Usenius was balding and he had a beard. The ladies with business to the RAIVAAJA always wanted to speak to Mr. Usenius. He was a father figure to them, but mainly they wanted to talk to him because he was a bachelor, and the envy of all the other male employees. One exception to Usenius' good taste was the foul smelling "Tolstoi" cigarettes which he smoked.

Another early editor, really the editor of *Säkeniä*, a magazine

published by the RAIVAAJA, was Santeri Nuorteva.

He was the exact opposite of Usenius, being always in a hurry, and working on many things at the same time. His desk was like a rummage table after a severe earthquake. When he started work, he cleared a space just big enough so he could write. Santeri Nuorteva wrote a English-Finnish dictionary.

By 1911 RAIVAAJA was on a good financial footing, and they bought the impressive Fitchburg Athletic Club building on Wallace Avenue, shocking the whole community.

By 1915 RAIVAAJA was the leading Finnish language newspaper in the country, having a circulation of 7,000, subscription income of over \$26,000.00 and advertising income of over \$19,000.00.

Information for this article was obtained from the RAIVAAJA tenth anniversary booklet, *Raivaaja Kymmenen Vuotta*, Tammikuu 1915.

Mildred Heino was born in Fitchburg, MA but has been a resident of Lunenburg since 1948. She is program chair of the local Finnish Golden Age Club, and is also a member of the Finnish American Club of Saima and the Finnish Cultural Center.

Tribute to RAIVAAJA
1905 - 1915

by Mildred Heino

Finlandia Foundation
Boston Chapter

Arts & Architecture

Our fall season will start Sunday, September 22, at 3 p.m. at our usual meeting place, St. Paul Lutheran Church, in Arlington, MA.

The program will be an interesting lecture with slides, "Reflections on Finnish Arts and Architecture" by Pirkko-Liisa O'Rourke, Cultural Attaché at the Finnish Embassy in Washington, D. C., and her husband, Desmond O'Rourke, architect.

Mrs. O'Rourke has been in our area several times, in connection with the Suomi Seura seminars at Fitchburg State College. Mr. O'Rourke, an Irishman by birth, has lived in Finland for a number of years and will have some fresh ideas on Finnish architecture.

Summer picnic & Suomi Koulu graduation

The Suomi Koulu summer picnic and graduation and our annual summer outing at Fort Pond in June were well attended and blessed with beautiful weather.

Kudos to Raili Lehtonen-Sciolti and the School Committee for the highly successful raffle. Leena Kokk of Lunenburg won the Grand Prize, a round-trip flight to Finland, donated by FINNAIR.

Suomi Koulu

The Finnish School (Suomi Koulu) announces that summer vacations are over and the school bells will be ringing Sept. 14 on the opening day when the classes will travel to Boston to participate in the festivities at the Charlestown Navy Yard in connection with the "Vinland Revisited" programs.

Regular classes of the schools will resume in Fitchburg, Holden, and Lexington Saturday, September 21. The fall classes offer a continuation in the development of reading, writing and speaking skills in the Finnish language for children, 4 to 16 years of age, at all levels, from beginners to those who speak Finnish as their home language.

The school welcomes new students at all three locations, and especially in Lexington, as several pupils from that group have moved back to Finland. Parents wishing to register their children in these classes should contact Sini Harjunmaa (508-829-4724).

The Vikings are coming!

Celebrating 1,000 years of discovery, replicas of three Viking ships, the *Gaia*, *Oseberg*, and *Saga Siglar*, have set out on a sailing expedition called "Vinland Revisited." They will arrive in Boston on September 11 and will be berthed next to the USS Constitution until September 17. To honor this occasion, festivities are being planned by local Scandinavian organizations September 14.

The Suomi School has been asked to sing one or two Finnish songs and to visit one of the ships. The directors of the school not only invite, but urge, everyone wishing to join the students to do so.

Imagine the color and pizzazz it would add to their presentation if everyone who has a Finnish National Costume would wear it and come. But, costume or no, let's be well represented

and rally around the youngsters! Please call Sini Harjunmaa (508-829-4724) or Helena Niiva-Sawyer (508-897-2813) to let them know you will be there.

Second Syrjälä Scholarship

On June 9, 1991, the second Savelle Syrjälä Scholarship was awarded to Kari Seppälä of Tampere, Finland. The scholarship, in the amount of \$1,000, will be awarded in two installments of \$500 each. Kari is currently interning at the RAIVAAJA in Fitchburg and speaks six languages.

In Memoriam

Henry Harvi, former Vice President of our organization, March 27, 1991.

Elizabeth (Salminen) Chapman, former Treasurer, May 20, 1991.

Heritage Sunday

Mt. Calvary Lutheran Church in Acton celebrates Heritage Sunday September 29, 1991, at 10:45 a.m.

Mt. Calvary was originally organized in 1909 in Maynard, Mass., as part of the Finnish National Evangelical Lutheran Church. Worship services were conducted entirely in the Finnish language until 1945.

At this Heritage Sunday service, key parts of the liturgy and sermon will be both in Finnish and English. Special Finnish music will be featured.

Suomalaiset ja suomen-mieliset tervetulo! For more information, call Marja-Leena Bailey at 508-256-9677.

Finnish Independence Celebrations

Plans are progressing for celebrating Finland's 75th year of

turn to FINLANDIA page 9

Finns included in ethnic display

WILLIMANTIC, CT - "Arts of the People" is the title of an exhibit currently at the Windham Textile and History Museum, 157 Union-Main St.

The exhibit features visual folk arts of many of the ethnic groups who comprise the greater Windham community. Items on display include ceramics, woodcarving, hand sewn clothing, weaving, jewelry and musical groups.

Ethnic groups represented include African American, Early

American, Chile, Finnish, French Canadian, German, Greek, Guatemalan, Hungarian, Irish, Israeli, Italian, Jewish, Korean, Latvian, Lebanese, Lithuanian, Mexican, Native American, Polish, Puerto Rican, Russian, Scottish, Ukrainian and Vietnamese.

The Finnish exhibit includes almost 30 items, from tablecloths to chicken whistles.

Most of the items were loaned for the exhibit by Hannu Mäkipuro. In addition, the exhibit catalog lists one wall hanging

from Pertti Peltö.

The catalog also includes a quote by a member of the local Finnish community.

"In fact," says Sandra Aho, "it was the example set by my late Finnish grandparents and my Finnish-American parents that has inspired my life long interest in sewing and various crafts."

The Windham Textile and History Museum was established to preserve the history of Willimantic's textile industry and the people who worked in it.

It is open Thursday through Sunday, 12:00 noon - 5:00 pm. The last tour begins at 3:45 p.m.

The "Arts of the People" show runs through November 17.

While you are in Willimantic, do take some time to look at the old mill buildings there. Certainly some interesting architecture.

And if you're in Connecticut before September 29, remember to visit the "Finnish Contribution to American Culture" exhibit at the Prudence Crandall House in Canterbury. Specializing on the Finns, it is more extensive than the exhibit at the Textile Museum.

The Crandall House is open Wednesday through Sunday, 10 a.m. to 4:30 p.m.

The Windham Textile and History Museum is located at 157 Union/Main Street in Willimantic.

The Finnish section of the "Arts of the People" exhibit shown above.

Imatra to celebrate 100th September 19 - 22

BROOKLYN, NY - The Finnish Aid Society Imatra is celebrating its 100th anniversary with four days of events beginning Thursday, September 19.

At 6:00 p.m. on that date Finnish Consul General Garth Castrén will open an art exhibition at the society's hall at 740-40th St. The exhibition will be open during the entire celebration.

That same evening at 7:00 p.m. there will be a folk dance program featuring the *Vantaan Kansanperinteiden Ystävät* from Finland.

And for the hungry, there will be a buffet dinner by Tuula & Leena.

On Friday, Sept. 20, a "Gala-concert" is scheduled for 7:00 p.m. at Imatra Hall. The program will include singing by Helka Hynninen, accompanied by Lasse Hynninen, both of Finland, and dancing by the Malho Brothers & Partners of Finland. The Male Choir of Järvenpää, Finland will also sing.

There will be a dance with music by Esko Nousiainen of Finland.

And the buffet by Tuula & Leena will be available for your eating pleasure.

The main 100th anniversary program is on Saturday, Sept. 21.

At 5:00 p.m. a ceremony will be held outside Imatra Hall to co-name a section of 40th Street as Finlandia Street.

The program will commence at 6:00 p.m. with a flag ceremony. The singing of the national anthems will be accompanied by Mark Mäkipuro.

Veikko Laiho, president of Imatra Society, will give his greetings.

Connecticut's Hannu Mäkipuro will sing, accompanied by his son Mark Mäkipuro. His selections include his own "Imatra Waltz" and a melodrama "Väinön Kanne" by Mark Mäkipuro.

Miss Finlandia 1990 Kristiina Jensen will make an appearance.

The Malho Brothers & Partners will dance.

Thomas Holmberg will then play a violin solo, accompanied by Helen Ye.

Hong-Yu Chen, accompanied by Helen Ye, will then sing *Mondnacht* by Altti Laiho and "Laughing Song" from Johann Strauss's *Die Fledermaus*.

Magician Kai Tiippana will next perform some of his tricks. Vocals continue with singing by Ari Finn, accompanied by Elli Sonkkänen from Sweden.

The main speaker is Dr. Keijo Korhonen, former Finnish ambassador to the United Nations, and current editor-in-chief of the *Kainuun Sanomat* newspaper in Finland.

Elina Kuronen is also scheduled to sing. Accompanied by Helen Ye, her selections include "Million Roses" by Raymond Pauls and "Song of Memories" by Yrjö Palmu.

Folk dancing is next with a performance by *Vantaan Kansanperinteiden Ystävät*.

The final vocal soloist will be Helka Hynninen, accompanied by Lasse Hynninen.

Esko Nousiainen will play a trumpet solo.

"Finlandia" will be sung by the Male Choir of Järvenpää.

There will be a period for greetings from various individuals and organizations.

The dinner will be prepared by Tuula & Leena.

And dancing to the music of the Imatra Big Band (from Finland) and the Walsh Sisters will finish off the evening.

The celebration continues on the afternoon of Sunday, Sept. 22. At 2:00 p.m. there will be another "Gala-concert" at Imatra Hall.

The program includes singing by Ari Finn, accompanied by Elli Sonkkänen; dancing by the Malho Brothers & Partners; singing by Hannu Mäkipuro, accompanied by Mark Mäkipuro; folk dancing by *Vantaan Kansanperinteiden Ystävät* and the Finnish Women Gymnasts of New York.

Singing by Helka Hynninen, accompanied by Lasse Hynninen, will wind up Imatra's 100th anniversary art and music days.

And Tuula & Leena's buffet dinner will be available.

FINLANDIA

continued from page 8

independence in 1992. We are looking for people who have ideas or would like to help otherwise to organize this special year of celebrations. Please contact Aire-Maija Schwann at 617-259-8212.

Tentative schedule '91-'92

Sept. 22 - Chapter meeting: Cultural Attaché Pirkko-Liisa O'Rourke and Architect Michael O'Rourke. Sept. 26, board meeting: Liisa Chanoff.

Nov. 3: Chapter Meeting: FINNAIR Program; Nov. 7, Board Meeting: James Sloan.

Dec. 1: Christmas Party, program by Suomi Koulu. Dec. 5, Board meeting: Marja-Terttu Meharry.

Jan. 5 or 6, 1992, 75th Anniversary Kickoff Concert, Jorma Elorinne, Finland. Jan. 26, Chapter meeting: Annual Meeting. Jan. 30, Board meeting: Roy Helander.

Feb. 23, Chapter meeting: Kanteletar program with music; Feb. 27, Board meeting: Terttu Savoie.

March 22, Chapter Meeting: Fund Raiser. March 26, Board Meeting: Helmi Sharrillo/Viola Ray.

April 26, Chapter Meeting: Finnish National/Folk Costume Show. April 30, Board meeting: Pirjo Silen.

Helmi Sharrillo & Viola Ray

Finnish lessons:

Mitä, missä, milloin?

It's time for school bells to be ringing. Here are a few places across the USA where you can sign up to study Finnish:

CALIFORNIA

The Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St., Berkeley. Adult classes begin on September 25; beginners at 6:00 pm; intermediate and advanced at 7:00 pm. Children's classes begin at the end of September. For more information, call Sirpa Tuomainen-Hourula at 849-1052.

FLORIDA

Lantana Middle Community School, 1225 West Drew Street,

Lantana. Courses entitled Finnish I & Finnish II will be held at the school beginning Sept. 17, 1991. Registration will be held September 4-6 & 9-13 at the school. For further information, call 407-533-6382.

MASSACHUSETTS

The Kaleva Finnish Language Courses will begin Monday, September 16, at the Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Beginners, intermediate and advanced classes. Registration begins at 6:00 pm on Sept. 16; the classes run for 10 weeks on Monday nights 7-9. For more

information, Martha Kuokkanen 508-874-2780.

Suomi Koulu classes begin Saturday, Sept. 21, in Fitchburg, Holden and Lexington. For children 4-16 years of age. For more information, call Sini Harjunmaa 508-829-4724.

MICHIGAN

Finnish Center Association, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills. Ten week course begins Monday, Sept. 16. Beginning, intermediate and advance students. Registration on the 16th at 6:30 pm. Class 7:30-9:30 pm.

Kalenteri

CALIFORNIA

Sept. 21 - Kaleva Ski Club/Finnish Brotherhood Picnic Day at Finnish American Home Association, 11 am-5 pm, Sonoma. Games, prizes, swimming, sauna; snack bar all day.

October 12 - 9th annual Scandinavian Festival, 9 am-3 pm, Colorado Place, Santa Monica. Celebrating Nordic heritage and customs. Sponsored by the American Scandinavian Foundation of Los Angeles.

CONNECTICUT

May 26-Sept. 29 - "The Finnish Contribution to American Culture," exhibit at Prudence Crandall Museum, Routes 169, Canterbury. Hours: Wed-Sun. 10 am-4:30 pm. Sponsored by the Finnish American Heritage Society and the Prudence Crandall Museum.

Sept. 28 - Tori & Bazaar, 10 am-3 pm, Finnish Hall, Canterbury. Bake sale (pulla, etc.), Finnish rugs, wood items, baskets, tapes, knitted goods, dolls and much more. Food available for lunch. For table reservations and information call Eila Mäkipuro at 423-3854.

MARYLAND

Sept. 22 - Annual Finlandia Foundation Crabfeast, 2 pm-7, Liimatta's, 294 Dogwood Rd, Millersville. Please call 647-5798 by Friday Sept. 20 so they will know how many bushels of crabs to order. Sponsored by FF Baltimore Area Chapter.

MASSACHUSETTS

Sept. 11 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg.

Sept. 13 - Concert by lieder singer Aarne Niiva of Lappeenranta, Finland, 7:00 pm, Maynard Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton. Accompanied by Roy Helander. Free admission.

Sept. 14 - Finnish Coffee Booth, Burbank Hospital Fair, Burbank Hospital, Fitchburg. Imported Finnish coffee, pulla, munkki's, pannukakku, Karjalan piirakka.
- Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society Summer Camp, Furnace Pond, Suomi Rd (off Rt. 36), Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Finn Park Rd, Rutland. Music by Ed Hendela. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

Sept. 15 - TORI '91, 10 am-3 pm, Saima Park, Fitchburg. Bigger & better: 5 gift shops, 25 arts & crafts people, Raivaaja book table, beef stew, arctic berry sundaes, salad in a pocket, entertainment by Dr. Boris T. Funovich.

Sept. 16 - Kaleva Finnish Language Courses begin fall term, 7 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. Beginners, Intermediate, & advance. Registration 6:00 pm. Information: Martha Kuokkanen 874-2780.

Sept. 17 - Finnish Golden Age Club meeting, 2:00 pm, Fellowship Hall, Elm Street Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Sept. 18 - Finnish American Society of Cape Cod monthly meeting, 7:00 pm, Burger King Community Room, Routes 6/136 West Barnstable. Language classes 6:00 pm.

Sept. 21 - Kaleva Bake Sale, 9 am-1 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. Coffeebread, pastries, coffee & pannukakku.
- Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke. Supper at 5 pm.

- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
Sept. 22 - Smörgåsbord, 12 noon-4:30 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster.

- Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St. Paul Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rt 2), Arlington. Program: "Reflections on Finnish Arts and Architecture," lecture with slides by Pirkko-Liisa & Desmond O'Rourke.

Sept. 24 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

Sept. 28 - Sauna & refreshments, 3:00-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke. Supper at 5 pm; Silent Auction at 7 pm.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Elliot Lockwood. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

MICHIGAN

Sept. 16 - Finnish language classes begin, Finnish Center, Farmington Hills. Beginners, intermediate, advance classes. Registration 6:30 pm; classes Mondays 7:30-9:30 pm for 10 weeks.

Sept. 21 - Annual crayfish dinner, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills. Details: 478-6939.

Sept. 24 - Luncheon and art show, noon-6 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Sponsored by Finnish Center's Women's Club.

Sept. 28 - Hoijakat Pasty Sale, Finnish Center, Farmington Hills. Orders: 313-338-1959.

MINNESOTA

Nov. 6-9 - "The Making of Finnish America: An Ethnic Culture in Transition," conference at University of Minnesota, Minneapolis. For more information: Leslie Denny, Program Director; Conference Services; 220 Nolte Center, U of M; 315 Pillsbury Drive SE; Minneapolis MN 55455.

NEW YORK

Sept. 19 - Finnish Aid Society Imatra's 100th anniversary art and music days begin, Imatra Hall, 740-40th St, Brooklyn. Opening of art exhibition by Consul General Garth Castren, 6 pm; Vantaan Kansanperinteen Ystävät folk dance program, 7:00 pm; buffet dinner by Tuula and Leena.

Sept. 20 - Gala-concert at Imatra Hall, 7:00 pm, Brooklyn. Featuring Helka Hynninen, Malho Brothers & Partners, Järvenpää Male Choir, dancing to music by Esko Nousiainen; buffet dinner by Tuula & Leena.

Sept. 21 - Finnish Aid Society Imatra's 100 anniversary celebration, Imatra Hall, Brooklyn. Co-naming of 40th Street as Finlandia St. at 5 pm; program at 6 pm; dinner by Tuula & Leena; dance with music by Imatra Big Band and the Walsh Sisters.

Sept. 22 - Gala-concert, 2:00 pm, Imatra Hall, Brooklyn. Featuring Ari Finn; Malho Brothers & Partners; Hannu Mäkipuro; Vantaan Kansanperinteen Ystävät and the Finnish women gymnasts of New York; Helka Hynninen; buffet dinner by Tuula & Leena.

All programs subject to change

FINNISH LANGUAGE COURSE

Beginners Intermediate Advance classes

September 16, 1991

Registration 6 pm Starting 7 pm
for 10 weeks * Monday from 7 pm - 9 pm

Kaleva Koti

107 Mechanic St., Fitchburg, MA 01420

Course: \$30.00 Books available for courses
Information: Martha Kuokkanen (508) 874-2780

Sulin Orchard

APPLES

Open for the season
open daily
9 - 12 1 - 5

885 Fisher Road
Fitchburg, MA
508-342-5121

DO YOU NEED A GREEN CARD?

If you were born in FINLAND, YOU CAN APPLY FOR A GREEN CARD. REGISTER NOW BECAUSE THE FIRST 40,000 QUALIFIED PEOPLE WILL OBTAIN THEIR GREEN CARDS. FIRST COME FIRST SERVE! I CAN MAKE SURE YOUR APPLICATION WILL BE AMONG THE VERY FIRST! OUR DEADLINE: SEPT. 30, 1991. I WILL FILE AT 12:01 A.M. Oct. 14 '91. SPOUSES & CHILDREN WILL ALSO GET GREEN CARDS. APPLICANTS MAY FILE FROM THE UNITED STATES (EVEN ILLEGALS) OR FROM ABROAD.

CALL SIDNEY ELFMAN (212) 766-5300 for DETAILS.

Fax: (212) 571-4306

BROWN, ELFMAN & TORRES, Attorneys
15 Park Row, New York, N.Y. 10038

NEW!

An Album of Finnish Halls

Yesterday & Today

by

Reino Nikolai Hannula

192 photographs 166 pages
hard bound

\$26.00

Mass. residents add \$1.30 sales tax;
if ordering by mail, add \$2.00 for postage
available from

RAIVA AJA

147 Elm St. - P. O. Box 600
Fitchburg MA 01420-0600

Fellowships awarded

NEW YORK, NY - In its annual competition, The American-Scandinavian Foundation awarded \$136,000 to 37 Americans for study and research in the five Nordic countries.

Of this total, \$14,000 was awarded to four for study in Finland. They are:

Ritva Laury (University of California at Santa Barbara) for dissertation research in linguistics, University of Helsinki (\$7,000 from the Carl G. and Rikke Fredriksen Barth Fund; \$500 from the American-Scandinavian Association of the National Capital Area; \$500 from the Detroit Associates of ASF).

Colin Parrish (Assistant Professor, Cornell University) for collaborative research in virology, National Veterinary Institute, Helsinki (\$1,000 from the Former Fellows Fund and \$1,000 from the Carl G. and Rikke Fredriksen Barth Fund).

Claire Selkert (Instructor, University of St. Thomas) for research on the fine and applied arts of Finnish women, Helsinki and Tampere (\$2,000 from the Carl G. and Rikke Fredriksen Barth Fund).

Mary Swanson (Assistant Professor, University of St. Thomas) for research on the fine and applied arts of Finnish women, Helsinki and Tampere (\$2,000 from the Thor and Saimie Soederholm Fund). ASF Scan

Lunenburg, MA

LUNENBURG, MA - Finnish Ski Club members **Irving White** and **Raimo Ahti** won their respective divisions in the 18 km classical ski race held on August 25, 1991, in Falls Creek, Victoria, Australia.

In a postcard dated August 26, Ahti reports, "Skiing is good. Snow thickness average six feet, last three days has been snowing every day. Real winter wonderland. Hiitoterveisin."

Ahh, August in Australia!

Dance

at Sovittaja Park

Demond Pond, Rutland, MA

Sat., Sept. 14
8 - 12 pm.

Music by
Ed Hendela

Finnish American Club of Rutland
Sovittaja 1890 - 1991

Celebrating our 101st year

BAKE SALE

Kaleva Koti - Sept. 21 '91
9 am - 11 am

Coffeebread & Pastries
plus join us
for coffee and pannukakku

Kaleva Koti
107 Mechanic St.
Fitchburg, MA 01420

Apartment for rent

133 Mechanic St., Fitchburg,
MA near upper common. 4
room, 1 bedroom, spacious
and nice. \$375/month.
Please call Alice Heikkila at
345-1011 or 582-4911.

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Syyskuun 10, 1966
Etusivulla kerrottiin suomalaisen tekstiilin saaneen 34 kultamitalia Kalifornian osavaltion messuilta. Sen sanottiin olleen enemmän kuin minäkään muun osanottajamaan anti.

Raivaajan entistä päätoimittaja Akseli Mattsonia onneltiin yli puolensivun kokoisella tervehdyksellä 75-vuotissyntymäpäivänsä johdosta. "Olo-neuvokselle" toivottiin "hyvää kalastus- ja metsästys-nea".

Nimimerkki "L" Gardner, MA:sta kirjoitti paikkakunnalla asuvan Elma Kultin saaneen menneen kesän aikana kansalaispaperinsa ja pahoitelti, ettei ollut asiasta aikaisemmin tiedottanut. Syy oli kuitenkin yksinkertainen: en ole tietänyt aikaisemmin" ja lisäksi, että "Elma aikoinaan esiintyi osastomme näyttämöllä onnistuneesti useammissa osissa."

Syysk. 13
"Nanni" Connecticutista kertoi pastori Viljo Heimania kunnioitetun Brooklynin Federated kirkossa hänen täyttyessään 70 vuotta. Ohjelmaa esittivät Veikko Kotilainen, Ellen Slonski, Antti Lillquist, Hannu Mäkipuro, Lillian Ojala ja pastori ja Mrs. Halmers.
"33 vuotta on pastori Heiman kulkenut Worcesterista ja palvellut tämän seudun suomalaisia", hän kirjoitti.

50 vuotta sitten

Syyskuun 8, 1941
Mr. ja Mrs. Henry Groop West Barnstable, MA:sta kiittivät kaikkia niitä ystäviä, jotka olivat antaneet heille "kauniita häälahjoja."

Syysk. 9
Ernest "Brickley" Salmen, 20-vuotiaan fitchburgilaisen pojan kerrottiin olleen "kokeilutavaksi Boston Red Soxin pesäpalloulukoulussa Fenway

Parkissa Bostonissa. Koulun treinari Hugh Duffy kehoitti pojan palaamaan huomenna harjoitukseen ja eräät toiset pesäpalloilun tuntijat selostivat Niilo Aholle, jonka kanssa hän matkan teki, että Salmella näyttää olevan mahdollisuuksia suureen peliin pesäpallolissa."

Salmi pelasi kotipaikkakuntansa Rollstone Leaguen Blue Sox -joukkueessa.

Syysk. 11
Salmen kerrottin hyväksytyn Boston Red Soxien farmijoukkueeseen, ja "kun manatseri Herb Pennock parin viikon kuluttua palaa Bostoniin, hän puhuttelee Salmea sopimuksesta ja farmista, missä hän tulee ensi keväänä treinaamaan."

Syysk. 12
Koko sivun kokoisella ilmoituksella kerrottiin lokakuun alussa alkavasta ja joulukuun viimeisenä päivänä päättyvästä Raivaajan levityskilpailusta. Mottona oli: "Kaikkialla yhteisvoimin uutteraan Raivaajan levitystyöhön!"

75 vuotta sitten

Syyskuun 8, 1916
Fitchburgin uutisissa kerrottiin, että "Perintö" näytelmää ei voitu esittää suunnitelmien mukaan, koska pääosan esittäjä A. Usenius oli sairastunut vaikeaan kurkkutautiin.

Syysk. 9
J.A. McCann, North Adams, MA:sta tarjosi pysyvän työpaikan "ensiluokan 'bushelmannille'."

Syysk. 12
Pittsburghin S.S. Osasto valmistui viettämään 10-vuotisjuhlaansa. Juhlapuhujana oli John Varjo. Muuna ohjelmassa tavanomaiset runot, laulut ja musiikkiesitykset.

Syysk. 14
"Vesan" toimesta järjestettiin suuret kaksipäiväiset juhlat New Yorkin s.s. osaston rakennusrahaston hyväksi.

CNN:n uutiset innostivat suomalaisissa kouluissa

Amerikkalaista uutisohjelmaa vuoden verran opetuksessa käyttäneet suomalaiset opettajat ja oppilaat ovat innostuneita kokeilun tuloksista. Uutisten seuraaminen luokissa paitsi edisti englannin oppimista myös rikkoi oppiainerojoja ja herätti kriittistä suhtautumista tiedotusvälineisiin.

Yhdessätoista lukiossa ja peruskoulussa katseltiin HTV:n välityksellä Cable News Networkin (CNN) tuottamaa 15-minuuttista Newsroom-uutisohjelmaa, joka kootaan ensisijaisesti yhdysvaltalaisia kouluja varten ja viestintäkasvatuksellisia tavoitteita silmällä pitäen.

Oppilailta ja opettajilta saa-

tu palaute osoitti, että kielen käyttäminen luonteissa tilanteissa motivoi oppimiseen ja rohkaisi keskusteluun. Erityisen iloisia opettajat olivat tyttöjä passiivisempina pidettyjen poikien innostumisesta englannin tunneilla.

Tavallisesta oppimateriaalista poikkeavien mielenkiintoisten aiheiden seuraaminen tuotti monille oppilaille sen tärkeän oivalluksen, että kielen ymmärtämisessä on olennaista kokonaisuuksien tajuminen, eivät yksittäiset sanat.

Koululaiset totesivat suomalaiset uutisvälineet monissa asioissa laaja-alaisemmiksi ja tasapuolisemmiksi.

Roger Connah tutkii Kaurismäkien filmejä "Veljesten elokuvat ovat Suomelle hyvää mainosta"

- Kaurismäen veljesten elokuvat ovat tärkeä osa suomalaista kulttuuria. Heidän työnsä ovat yhtä aikaa niin kansallisia kuin kansainvälisiäkin. Ne esittelevät ulkomalaisille vanhojen kliseiden asemasta aivan uudenlaisen Suomen, ja uskon niiden olevan Suomelle erinomaista mainosta, pohtii kirjailija Roger Connah.

Kaurismäkien veljesten elokuvat kiehtovat Connahia niin paljon, että hän kirjoittaa niistä parhaillaan kirjaa.

Roger Connahin työpöytä on kattaaltaan valokuvien ja paperipinojen peitossa. Valokuvat esittävät kohtauksia Aki ja Mika Kaurismäen elokuvista ja paperit ovat täynnä Connahin niistä kirjoittamaa analyysiä. Kun Connah päättää työpäivänsä toimistossa, hän jatkaa urakkaansa kotona videoiden ääressä katsomalla veljesten elokuvia ties kuinka monetta kertaa.

- Jokaisen pitäisi katsoa Kaurismäkien elokuvat useita kertoja; sillä tavoin niistä saa

enemmän irti ja löytää uusia, hienoja yksityiskohtia, Connah vakuuttaa.

Kaurismäkien elokuvien erilaisuus, tuoreus ja vahva ilmaisu kiehtovat Connahia niin paljon, että vuosi sitten hän alkoi tutkia niitä pintaa syvemältä. Tutkimusretken anti ilmestyy syksyllä kirjana K/K, A Couple of Finns and Some Donald Ducks.

-Suomalaiset sortuvat usein vähättelemään omaa kulttuuriaan. Ehkä juuri sen vuoksi tarvittiin ulkomaalainen tutki-

maan Kaurismäen veljesten työtä, englantilainen Connah hymyilee.

Vertailussa ei ole järkeä

Connahin mielestä Kaurismäet ovat hyvin 80-lukulainen ilmiö. Tutkimusaiheekseen hän nimeääkin 1980-luvun, elokuvan ja yhteiskunnan, joita hän tarkastelee veljesten elokuvien kautta.

-Otan kirjailijana melkoisen riskin, kun tutkin ohjaajia, joiden työ ei ole vielä päätöksessä. Veljekset ovat tehneet elokuvia vasta kymmenen vuoden ajan, ja he ehtivät vielä tehdä ja muuttua paljon, hän myöntää.

Veljesten vertailuun Connah ei halua sortua, sillä kummankin tyyli on täysin erilainen.

Vahva ilmaisu ei kaipaa luokitusta

- Akin voima on hänen käsikirjoituksissaan, näkemyksissään ja kyvyssään improvisoida. Mika puolestaan pystyi tekemään loistavan elokuvan, jos hän saisi sopivan käsikirjoituksen, Connah arvioi.

Aki Kaurismäen menestykselle ulkomailla Connah löytää useitakin syitä.

-Hänen minimalistinen tyylinsä ja huumorinsa on loistavaa, ja hänen työnsä sisältävät pienimuotoisesti koko elo-

jatkuu sivulla 13

Connahin mielestä Rosso on teknisesti ja etenkin kuvausta ajatellen Mika Kaurismäen paras elokuva. Siinä yhdistyvät voima ja lyriikka.

RAIVA AJA BOOK STORE SALE

TORI '91 - Sept. 15
10 am - 3 pm

Saima Park, Fitchburg, MA

The Raivaaja carries books - popular as well hard-to-find titles - as a service to our readers and all who are interested in Finland and Finnish-Americans. We would like to carry more titles - in English and in Finnish - but it is hard to invest a lot of money in inventory when we operate on a limited budget.

In its 86 years of existence, the Raivaaja Book Store has not been operated for private profit. We hope you support your own bookstore!

Visit the Raivaaja Book Store table at TORI '91. All items will be on sale - 20 percent off the suggested retail price!

And if you can't make it to the TORI, below is a coupon good at the Raivaaja Book Store anytime!

20 percent off

**OFFICIAL
BOOK STORE**

20 percent off

J. Suominen

20 percent off

**RAIVA AJA
COUPON**

J. Raita
Business manager
Raivaaja Publishing Co.

20 percent off

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2:00 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntatalissa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

★

Suomalainen lieder-laulaja Aarne Niiva konsertoi perjantaina, syysk. 13. p:nä klo 7:00 ill. Maynardin Kalevaisten Huvilalla, Fort Pond, Littleton, MA. Vapaa sisäänpääsy. Kaikki tervetulleita!

★

Burbankin sairaalan myyjäiset lauantaina, syysk. 14. p:nä sairaalan mäellä. Suomalainen kahvikoulu, mistä saa pannukakkua, pullaa, karjalan piirakoita, munkkia ja Suomesta tuotettua kahvia.

★

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, syysk. 14. p:nä klo 8-12 yöllä. Ed Hendela takaa tahdin. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 14. p:nä klo 8-12 yöllä. Veikko Honkala soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

TORI ja kirpputori sunnuntaina, syysk. 15. p:nä klo 10:00 aam. - 3 ip. Saiman Puistossa. Leivonnaisia, kirjoja ja kasetteja, vihanneksia, t-paitoja, lahjatarvikea ja käsitöitä. Lihasoppaa, hotdoggeja ja salaattia "taskussa" tarjolla. Sponsori FACS. Kaikki mukaan! Vapaa pääsy.

★

Suomenkielen oppikurssit Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg maanantaisin klo 7 ill. Opetusta kolmella tasolla. Ilmoittautuminen ensimmäisenä iltana, syysk. 16. p:nä alk. klo 6 ill. Järjestäjä Fitchburgin Kalevaiset.

★

Leivonnaismyyjäiset lauantaina, syysk. 21. p:nä klo 9-11 aam. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Pullaa ja pannukakkua. Sponsori Fitchburgin Kalevaiset. Kaikki paikalle!

★

Seisovapöytä sunnuntaina, syysk. 22. p:nä klo 12-1:30 ip. Kaleva Huvilalla, Fort Pond, Lancaster, MA.

Fitchburg ja ympäristö

Uutispaloja

Tällaisissa maisemissa Falls Creekissä Victoriassa Australiassa hiihtelivät elokuun lopulla Raimo Ahti ja Irving White.

Lunenburgilainen kaksikko Irving White ja Raimo Ahti tekivät hiihtomatkan Australiaan, missä kumpikin voitti sarjansa 18 km hiihtokilpailussa elok. 25. päivänä Falls Creek Victoriassa.

Ahti kertoi hiihto-olosuhteiden olleen erinomaiset, kuusi jalkaa lunta. Lunta oli satanut kaikkina kolmena viimeisenä päivänä.

"Todellinen talven ihmemää", Ahti kommentoi.

★

Fitchburgin Kalevaiset aloittavat jälleen erittäin suositut suomenkielen kurssinsa, joita seura on järjestänyt useita

kymmeniä vuosia Kaleva Kodin suojissa.

Ensimmäinen kurssi-ilta on maanantaina, syysk. 16. päivänä. Tunnit alkavat klo 7, ilmoittautumisia klo 6 alkaen.

Opetusta annetaan jälleen kolmella tasolla (alkeis-, keski- ja ylätason ryhmissä).

Välillä nautitaan kotitekoista pullaa joko kahvin tai mehun kera.

Rakkaat ystävät, veljet ja sisaret, Kristuksessa Jeesuksessa, toivotamme teidät sydämellisesti tervetulleiksi juhla jumalanpalvelukseemme.

Heritage Sunday

Mt. Calvary Lutheran Church, Acton, MA
Syysk. 29, 1991 10:45 aam.

Englanninkielisen liturgian pitää pastori D. Perryman suomenkielisen Toivo Lämsä Fitchburgin Messiah Lutheran kirkon Suomalainen Naiskuoro laulaa Kahvitarjoilu jumalanpalveluksen jälkeen Kaikki suomenkieliset tervetulleita! Lähtö Messiah Lutheran kirkon pihalta klo 9:30 aam. (car pool) Ajo-ohjeet Route 2:ltä: Exit 27 South, käänny oikealle Mass. Ave:lle (Rte 111).

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
syysk. 14. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

V. Honkala
soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS AMERICAN DOLLARS

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Taydellinen vakuutuspalvelu

KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Finnish American Club of Saima's

TORI '91

A FINNISH MARKETPLACE
PLUS GIFTS AND CRAFTS

Finnish Baked Goods Books Fruit and Vegetables
Flowers and Plants T-shirts Flea Market Tables
Gift Items Finnish Cassettes Chinese Auction

Come - start your Christmas shopping early!!

Beef stew served from 11:30
hotdogs - soda - coffee - salad in a pocket
Arctic Berry Sundaes
(Berries from Northern Finland)

Saima Park

off Ashby State Road, Fitchburg, MA.

Sunday, September 15, 1991
Hours 10 a.m. to 3 p.m.

FREE ADMISSION

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Kirkollisia

Suomenkielinen puhelinhartaus numerosta (508) 827-3181. Tämä viikottainen puhelinsanoma lähetetään (toistaiseksi) kesäkämpälämme, Lake Road, Ashburnham, MA 01430.

Evank. Kerttu Kopsala

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St.

Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aam. Väliaikainen saarnaaja. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Pastori Philip Meher on nimitetty väliaikaspastoriksi. Vuosina 1985-87 hän toimi nuorten pastorina.

Ron Harry toimii urkurina ja kuoronjohtajana. Harjoitukset tiistai-iltoisin klo 6:45. Virvokkeita päätteeksi.

Pyhäkoulu leikkikouluikäisistä (3 v.) 9-luokkalaisiin klo 10:45 - 12:00 aam. Debbie Champagne valvoo.

Nuorisoryhmä kokoontuu joka toinen sunnuntai-ilta klo 6-8 syysk. 8. p:stä alkaen. Mark ja Tami Green ohjaajina.

Marraskuussa pidetyt vuotuiset myyjäiset ovat suunniteltuasteella. Lillian Whitney ja Helen Syrjänen toimivat puheenjohtajina.

Vuotuinen spagetti-illallinen lauantaina, syysk. 28. p:nä klo 5 ja 6:30.

Lokak. 6. päivän jumalanpalveluksen jälkeen seurakuntalaiset luovuttavat lahjoitusarvio-kuorensa, minkä jälkeen nautitaan brunssi. Teemana on "Take Care, Share".

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syysk. 15. klo 9:15 aam. sunnuntaikoulu. Klo 9:15 aikuisten raamattu luokka. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

Huom! Suomen kielen Naistenliitto kokoontuu vuosikokoukseen klo 2 iltap. Ohjelma alkaa klo 3 ip. Kaikki tervetulleita. Tarjoilu yhteinen!

Jouluaiheisia lähestymysjäsenten käsitöitä kokoonnuetaan viimeistelemään syysk. 10., 24. ja lokak. 8. päivinä, klo 7:00 ill. kirkolla. Kirkkojen yhteinen rukous ja kiitos tilaisuus on vaihdettu syysk. 29. sunnuntaille klo 7:00 ill. Christ Churchiin Fitchburgissa.

Suomen kielinen jumalanpalvelus Acton, MA:ssa. Katso ilmoitusta tässä lehdessä.

Valtava intiaanimonumentti loppusilausta vaille valmis

CRAZY HORSE, S.D. - Crazy Horse -nimisen intiaanin ratsastajapatsasta on veistetty kalliioon Etelä-Dakotan vuoristossa Black Hillsin alueella. Veistostöissä ollaan päästy jo vaiheeseen, jossa intiaanin leuka odottaa enää lopullista muotoaan.

Graniittikiveä on räjäytelty heinä- ja elokuun aikana pois kiviveistoksen leuan tienoilta. Näin ollen Crazy Horsen mammuttinen kasvokuva on alkanut hahmottua koko komeudessaan. Maahan veistetyn ratsastajapatsaan mitat ovat mahtavat: korkeus 563 jalkaa, pituus 641 jalkaa. Kiveä on veistetty irti kalliosta noin 8,3 miljoonaa tonnia.

Crazy Horsen pään ja kasvojen yksityiskohtaiset työt aloitettiin vuoden 1989 loppupuolella. Pään malli on jo valmiina, molemmat silmät ovat jo "auki", ja nenän tarkka viimeistelytyö on meneillään samoin kuin leukaperät hiotaan oikeaan malliinsa. Kallioleikkauksia ja poraustöitä on nopeuttanut kaksi peräkkäistä hyvin leutoa talvea.

Tämän kesän "leukaleikkaukset" vaativat siirrettäväksi pois leuan edestä noin 14 jalkaa kiveä pois. Samassa yhteydessä on poistettu noin 14-16 jalkaa kiveä intiaanin käden kohdalta, jonka pituus on 263 jalkaa.

Turistilaumat olleet liikkeellä

Crazy Horsen kasvojen muotoutuminen on saanut väkijoukon liikkeelle. Crazy Horse Memorial -paikalla kävi vuonna 1990 ennätyselliset 1,2 miljoonaa vierailijaa. Veis-

tostyö on saanut myös laajan julkisuuden, sillä kansalliset ja kansainväliset tiedotusvälineet ovat seuranneet aktiivisesti kallioveistämisen yksityiskohtaisten töiden edistymistä.

"Intiaanin kasvojen vakaa esiintulo tarkoittaa sitä, että Crazy Horse on herännyt henkiin," kertoo Mrs. **Korczak (Ruth) Ziolkowski**, joka johtaa projektia, jonka hänen edesmennyt aviomiehensä laittoi alulle vuonna 1947. Hän jätti jälkeensä yksityiskohtaiset suunnitelmat kallioveistämisen jatkamisesta.

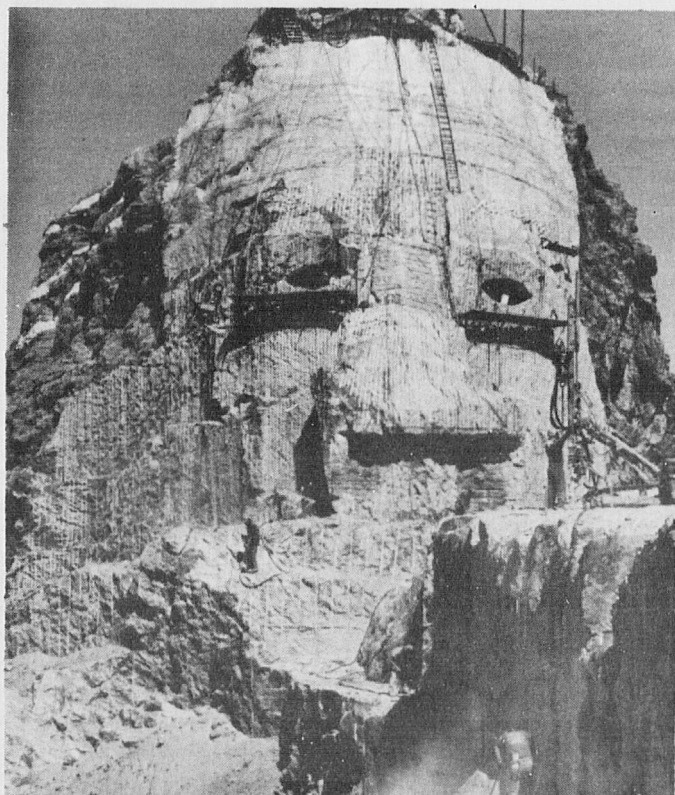
Palaute ollut positiivista

"Yleisön reaktiot töiden tämänhetkisiin tuloksiin ja etenemiseen ovat olleet hyvin äänekkäitä ja erittäin positiivisia. Vierailijat ovat tunteet olleensa hyvin jännittyneitä ja otettuja siitä, että he ovat saaneet nähdä tämän historiallisen työn edistävän heidän silmiensä edessä", Ziolkowski kertoo.

"Kiven laatu intiaanin pään ja kasvojen seutuvilla on hyvälaatuisesta tai erinomaista. Kaikkein dramaattisin tämän vuotisista monista räjäytystöistä on syyskuun 6. päivänä suoritettavat räjäytystyöt. Tuona yönä tapahtuvat räjäytykset seurailevat vanhoja perinteisiä menoja, jolloin muistellaan sekä vuonna 1877 kuollutta Crazy Horsea ja vuonna 1908 syntynyttä kuvanveistäjää Korczak Ziolkowskia.

Crazy Horsen veistostyöt eivät kuulu liittovaltion tai osavaltion projektien alaisuuteen. Hanke on sekä opetussellinen että kulttuurillinen työ, jonka rahoitus on järjestetty pääosin pääsylipputuloin ja avustusten turvin.

Hankkeen etenemistä on rajoittanut niukat käyttövarat, jotka ovat tehneet mahdolltomaksi esimerkiksi D-7 -raivaustorin hankinnan, joka on kuulunut projektin raskaiden varusteiden hankintalistan kärkeen. Traktoria olisi tarvittu kaivaustöiden etenemisen nopeuttamiseksi.

Intiaanin massiivinen kasvokuva alkaa hahmottua vähitellen. Kuva otettu elokuun alussa.

VELJESTEN ...

jatkoka sivulta 11

kuvan historian. Hän saattaa käyttää jo kaluttuja aiheita, mutta pystyy aina lisäämään niihin jotakin omaa ja uutta.

- On erityisen mielenkiintoista, miten Akin elokuvat toimivat erilaisissa kulttuureissa. Kritiikit, joita ne ovat saaneet Englannissa, Ranskassa ja Suomessa, vaihtelevat täysin: ranskalaisille ne ovat elokuvataidetta, englantilaisille huumoria, ja suomalaiset peilaavat niitä hänen aikaisempaa tuotantoaan vasten.

- On kuitenkin järjetöntä yrittää lokeroida kumpakaan Kaurismäkeä mihinkään tiettyyn osastoon. Heidän ilmaisu on niin vahvaa, ettei se kaipaa luokitusta.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

**NORTH
END** SUBARU
MAZDA
ISUZU

SUBARU-MAZDA

757 Chase Road, Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911

ISUZU

525 John Fitch Highway, Fitchburg
(508) 345-1011

TERVETULOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana
jaakaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Finlandia Foundation Boston Chapter

ARLINGTON, MA - Finlandia Foundationin Bostonin jaosto aloittaa syyskautensa kokoontumalla sunnuntaina, syysk. 22. päivänä klo 3:00 iltapäivällä St. Paul Lutheran kirkossa.

Iltapäivän ohjelmassa on luento ja diakuvaesitys, jonka pitävät Suomen Washingtonin suurlähetystön kulttuurineuvos **Pirkko-Liisa O'Rourke** ja hänen aviomiehensä, arkkitehti **Desmond O'Rourke**.

Ms. O'Rourke on vierailut alueella useita kertoja Fitchburg State Collegessa pidettyjen Suomi-Seuran seminaarien yhteydessä. Mr. O'Rourke

ke on syntynyt Irlannissa ja on asunut useita vuosia Suomessa ja tarkastelee suomalaista arkkitehtuuria uudesta näkökulmasta.

Kirkon osoite on 929 Concord Turnpike (Rte 2).

West Barnstable, MA

Finnish American Society of Cape Cod kokoontuu keskiviikkona, syysk. 18. p:nä klo 7:00 illalla Burger Kingin Community huoneessa teiden 6 ja 136 risteyksessä.

Suomenkielen oppitunti alkaa klo 6.

USA:n kunniakonsulit vierailivat Suomessa

Suomen Yhdysvalloissa toimivat kunniakonsulit ovat kiinnostuneita siitä, miten Suomen suhteet Euroopan Yhteisöön ja Baltian maihin kehittyvät jatkossa. Eri puolilla Yhdysvaltoja toimivista 33 konsulista useat ovat olleet juuri vierailulla Suomessa puolisoineen. Heille on annettu ajankohtaista tietoa poliittisista ja taloudellisista kysymyksistä sekä heidän tutustuttu suomalaisen kulttuuriin.

Ulkoministeri **Paavo Väyrynen** korosti Suomen ja Yhdysvaltojen ongelmattomia talous-

ja kauppasuhteita avatesaun konsulien kokouksen syyskuun 2. päivänä Helsingissä. Samalla ulkoministeri tähdensi kunniakonsulien työn merkitystä kauppasuhteiden kehittämisessä.

Konsulit tapasivat vierailunsa aikana ulkoministeri Väyrysen lisäksi myös ulkomaankauppa- ja kauppaministeri **Pertti Salolaisen**.

Vierailua isännöi ulkoministeriö, ja ryhmän mukana matkasi myös Suomen Washingtonin suurlähettiläs **Jukka Valtasaari**.

Suomalaiset "sähkökirjeet" kiinnostavat myös USA:ta

Suomen postilaitos on myynyt kehittämänsä elektronisen kirjejärjestelmän Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan. Saksaan järjestelmä asennetaan ensi vuonna. Myös Yhdysvallat on ollut kiinnostunut suomalaisesta tietotaidosta.

Postin yrityspalvelujen johtaja **Jarmo Koivunen** ei paljasta kauppasummaa, mutta sanoo niiden olevan merkittäviä.

Elektronisessa postissa asiakkaan tekstinkäsittelyohjelmalla kirjoittamat kirjeet siirtyvät postin elektroniseen jakeskukseen, jossa ne käsitellään, tulostetaan, kuoritaan ja toimitetaan jakeluun. Vastanottaja saa kirjeet normaalisti kuoreissa.

Pohjoismaiden postit ovat

perustamassa yhtiötä, joka koordinoi järjestelmän käyttöönottoa.

Suomessa elektronisia kirjeitä on välitetty seitsemän vuotta, järjestelmän kautta kulkee 250,000 viestiä päivässä, eli viisi prosenttia kaikesta kirjeliikenteestä. Asiakkaina on 30-40 yritystä, mutta palvelun voi ostaa kuka tahansa, jolla on atk-laitteisto käytettävissään.

Elektronisesti välitetyn ensimmäisen luokan kirjeen sivu maksaa vajaat neljä markkaa. Parissa päivässä välitettävä toisen luokan kirjeen sivu maksaa alle kolme markkaa. Yhdessä viestissä voi olla korkeintaan 500 sivua. Yhden laitteiston hinta on noin 3-4 miljoonaa markkaa.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Tasa-arvoministeri Elisabeth Rehn:

Naisten voitto eduskuntavaaleissa ei näkynyt tiedotusvälineissä

Naisten menestys viime eduskuntavaaleissa näkyi tuskin lainkaan suomalaisten tiedotusvälineitten pohdinnoissa, arvosteli tasa-arvoasioista vastaava puolustusministeri Elisabeth Rehn (r) äskettäisessä Espoossa pidetyssä Nainen tiedotusvälineissä-seminaarissa.

Hanasaaren seminaarissa suomalaiset ja ruotsalaiset toimittajat ja tutkijat pohtivat, millainen on tiedotusvälineiden luoma kuva naisesta ja miten nainen käyttää valtaa viestimissä.

"Julkisuus arvioi naiskansanedustajia edelleen perinteisten roolien mukaisesti. Mm. lehtien palstoilta voitiin lukea arvioita uusien parlamentin jäsenten vartalon

muodoista ja tai kampaustyyleistä", Rehn totesi ja viittasi Matti-Esko Hytösen artikkeliin Helsingin Sanomissa.

"Vaikka vaalitulos heijasti selkeästi suomalaisen yhteiskunnan muutosta, kerrottiin Esko Ahon hallitusta esitellessä, ketkä naisministerit tulevat huonosti toimeen keskenään; miesministereiden sympatioista tai antipatioista ei mainittu sanaakaan", Rehn totesi. Miesministerillä kerrottiin olevan "valtavasti kunnianhimoa", kun taas naisministeri "käyttää empimättä kynnärpäitään".

Rehnin mukaan asenteellinen kirjoittelu kertoo, että todelliseen tasa-arvoon on Suomessa vielä pitkä matka. "Kun minua on haastateltu, kerron

mm. turvallisuuspolitiikasta ja puolustusministeriön kansainvälisestä toiminnasta. Toimittajat kuuntelevat kohteliaasti, mutta julkaistavassa artikkelissa ei ole sanaakaan näistä asioista. Yhdeksästä lapsenlapsistani sen sijaan kerrotaan. Kun kysyn miksi näistä asioista vaietaan, saan vastaukseksi, ettei se kiinnosta ihmisiä".

Kansainvälisen naisjohtajainstituutin Eva Hänninen-Salmelin arveli, että Rehnillä on puolustusministerinä mainio tilaisuus lisätä naisten ja naistoimittajien tietämystä turvallisuuskysymyksistä. Tähän asti naisten on ollut vaikea päästä maanpuolustuskursseille. Tiedon kartuttua naistoimittajatkin voivat kir-

joittaa turvallisuuskysymyksistä enemmän.

Seminaarin osanottajat eivät päässeet seminaarissaan eroon miehisestä vallankäytöstä. Yleisradion johtaja Olli Alho ylitti alustusaikansa puolella ja puhui hauskoja sanomatta mitään, vaikka Yleisradiossa naisten asemassa on paljon muuttamista.

Suomen sanomalehtimiesten liiton puheenjohtaja Antero Laine selosti liiton tekemää otantatutkimusta lehdistön palkoista. Viime huhtikuussa miesten kokonaispalkka oli 14.4 prosenttia ja keskimääräinen peruspalkka kymmenisen prosenttia suurempi kuin naisten vastaavat palkat. Jatkuvasti naisistuva liitto on viritelty omaa tasa-arvotyötänsä. Syksyllä liitossa päätetään, pitäydytäänkö tasa-arvopolitiikassa perinteisessä palkkusuksymyksessä vai pureudutaanko myös journalistisiin sisältökysymyksiin.

Ruotsalaisen Kvinnosyn-lehden päätoimittaja Cecilia af

Jochnick kertoi seminaarissa saaneensa valtaa vain ottamalla sen. "Perustin yksinkertaisesti oman lehden. Lainasin 400,000 kruunua pankista ja hankin tarvittavat välineet."

Karlskronan alueella viikottain ilmestyvän lehden artikkelit käsittelevät naisia. Toimituksessa työskentelee seitsemän henkeä, joille af Jochnick sanoo maksavansa hyvin. "Näin toimittajat saavat riittävästi arvostusta, mm. kollegoiltaan."

"Tärkeintä on se, että teemme hyvää lehteä eli työaika on vapaa", Jochnick kertoo. Jokaisen toimittajan velvollisuus on kouluttaa itseään jatkuvasti, joka viikko on mentävä johonkin julkiseen tilaisuuteen ilman kirjoittamisvelvollisuutta. Lehden suurin ongelma Jochnickin mukaan on talous, tilaajia on riittänyt mutta ilmoittajia on liian vähän.

Johanna Mannilla
(HS)

Pohjois-Suomen taidekeskus alulle

Kemin taidemuseo ja Aineen taidemuseo Torniossa yhdistyvät Pohjois-Suomen taidekeskuksi. Uusi taidekeskus pyrkii tuottamaan tutkimukseen perustuvia näyttelyitä.

Tarkoituksena on omalla linjalla kilpailla Etelä-Suomen taidemuseoiden kanssa, eikä jäädä niiden etäisyyksiksi, museoiden johtajat Unto Käyhkö ja Yrjö Nurkka toteavat.

Ripustus- ja kiertonäyttelyiden sijaan Pohjois-Suomen taidekeskuksen tavoitteena on siis koota kansainväliset vaatimukset täyttäviä näyttelyitä, jotka analysoivat

taidetta ja sen liepeillä syntyneitä ilmiöitä.

Tutkimustyöhön perustuvan näyttelytoiminnan uskotaan myös houkuttelevan enemmän yleisöä: kahden taidemuseon tavoitteena on 70,000 katsojan kävijämäärän rikominen jo tänä vuonna.

Uuden taidekeskuksen merkittävin lähivuosien tapahtuma on Meri-Lapin taidetrienäali, jonka järjestelyissä on mukana myös Haaparannan taidemuseo.

Vuonna 1993 järjestettävän tapahtuman keskeisin teema on shamanismi taiteessa ja taiteen kyky nähdä tulevaa.

Lamabudjetti kiristää vyötä lähes kaikilta

Suomen porvarihallituksen ensimmäinen budjetti kiristää lähes kaikkien vyötä ja purkaa nykytilanteesta liian kallista hyvinvointiyhteiskuntaa. Sosiaali-etuudet jäädytetään, ansiosidonnaisia etuja leikataan ja maatalouden vientitukeakin karsitaan.

Kaikki rahat uppoavat laman hoitoon. Ylivoimaisesti eniten turpoavat työministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön menot. Se vähä mikä yli jää, annetaan teollisuuden elvytykseen ja opintotukiuudistuksen aloitukseen.

Lähivuosina hallitus jatkaa turhan suureksi turvonneen

valtiokoneiston purkamista: kaikki keskusvirastot aiotaan lakkauttaa ja valtionyhtiöt yksityistää.

Pääministeri Esko Aho kuvasi reiluun 170 miljardiin markkaan päätyneen budjetin esitystä "vastuunkantajien budjetiksi". Hän maalaili synkkiä näkymiä tulevista vuosista, jolloin hyvinvointiyhteiskunta uhkaa romahtaa. Kun teollinen tuotanto seisoo, ei mistään tule rahaa jolla ylläpitää yhteistä hyvinvointia.

Hallitus aikoo leikata lakisääteisiä menoja vajaalla 10 miljardilla markalla. Jotta reilut 40 säästöalaa purisivat ajoissa, tarvitaan eduskunnassa myös opposition tuki.

Vaikka tuloveroaste nouseekin hieman, joutuu Suomen valtio ottamaan reilut 40 miljardia markkaa lisää lainaa.

Budjetti voi vielä elää myöhemmin syksyllä työmarkkinajärjestöjen palkkaratkaisun mukaan. Jos palkkaratkaisu on "maltillinen" eli palkat jäädytetään pari vuodeksi ja esimerkiksi lomarahat poistetaan, hallitus lupaa pudottaa nyt 15 prosenttiin nostettua työntekijän osuutta työttömyysvakuutusmaksusta ja antaa lisää rahaa asuntotuotantoon ja työllisyyskoulutukseen. Jos palkkaratkaisu tulee kalliiksi, hallitus vie oman korottamalla työntekijän sosiaaliturvamaksuja.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS _____

UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomailla: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Nuorkauppakamarin maailmankokous Helsingissä

Helsingissä järjestetään marraskuun alussa suurin Pohjoismaissa tähän mennessä vapaaehtoisvoimin pidetty kansainvälinen konferenssi. Kansainväliseen nuorkauppakamarin maailmankokoukseen 2.-9. marraskuuta odotetaan lähes 3,500 osanottajaa, joista enemmistö on ulkomalaisia.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

Koulua ehkä kesäkuussakin

Elokuun alussa tuli voimaan Suomessa uusi koululaki, jonka mukaan kunnat saavat päättää peruskoulun ja lukion aloittamispäivän elokuussa.

Koulun päättymisen keväällä on määrätty valtakunnallisesti vuoden 22. viikon viimeiseksi arkipäiväksi. Lainmuutos merkitsee käytännössä sitä, että koulut päättyvät joinakin vuosina vasta kesäkuun puolella. Kukin kunta saa kuitenkin päättää itse milloin lukion viimeinen luokka päättyy.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Rakennuslalla kohta 30,000 työtöntä

Suomessa rakentamisen laman pohja ajoittuu ensi talveen, jolloin työttömyyskortistossa on 30,000 rakentajaa. Siksi aravatuotannon määrä pitäisi nostaa vähintään 30,000 asuntoon budjettiesityksen 25,000:sta. Näin vaativat rakennusteollisuuden edustajat esitellessään alansa tuoretta suhdannekatsausta.

Rahoitusmarkkinoiden vauhtaminen nosti talonrakennustuotannon parissa vuodessa 40 miljoonasta kuutiosta yli 60 miljoonaan kuutiometriin. Nyt on edessä jyrkkä putoaminen: tänä vuonna uusia taloja aloitetaan kolmannes vähemmän kuin pari vuotta sitten.

Suomen uutisia

Suomen ja Baltian diplomaattisuhteet astuivat voimaan

Suomen ja Baltian maiden väliset diplomaattisuhteet astuivat voimaan elokuun lopulla. Tasavallan presidentti Mauno Koivisto hyväksyi presidentin esittelystä diplomaattisuhteiden palauttamisen Viron, Latvian ja Liettuan kanssa.

Suomen ja Baltian maiden diplomaattisten suhteiden palauttamisesta ilmoitti ulkoministeri Paavo Värynen. Presidentti valtuutti ulkoministeri Värysen sopimaan diplomaattisuhteiden solmimisesta kirjenvaihdolla.

Baltian maiden ulkoministerit, Viron Lennart Meri, Latvian Janis Jurkans ja Liettuan Algirdas Saudargas saapuivat Helsinkiin Tukholmassa, jossa he myös olivat sopimassa diplomaattisuhteiden solmimisesta.

Ulkoministeri Värynen myönsi yllättyneensä siitä no-

peudesta, jolla Baltian maiden itsenäisyyden tunnustaminen oli lähtenyt liikkeelle. Värynen kuitenkin kiisti, että ulkoiset paineet olisivat määränneet Suomen toimet.

Värysen mukaan Suomi on edennyt Baltian maiden tunnustamisessa johdonmukaisesti. Hän korosti, että Suomi on jatkuvasti tukenut Baltian maiden itsenäisyyspyrkimyksiä.

Diplomaattisuhteet solmittaan suurlähettilästasolla. Viroon, Latviaan ja Liettuaan perustetaan kuhunkin täysimittainen suurlähetystö. Värynen viittasi ulkoministeriön säästötavoitteisiin ja otaksui, että tarvittavia resursseja joudutaan leikkaamaan Suomen muista edustustoista.

Värysen mukaan valmistelut suurlähettiläisvalintoja varten ovat myös käynnissä.

Viisumivapaus astui voimaan

Tallinnassa toimiva Suomen Leningradin konsulaatin sivu-

Malja diplomaattisuhteille: ulkoministerit vasemmalta Suomen Paavo Värynen, Viron Lennart Meri, Latvian Janis Jurkans ja Liettuan Algirdas Saudargas.

toimipiste lopetettiin, ja käytännössä Suomen Viron suurlähetystö on aloittanut välittömästi toimintansa samoissa tiloissa.

Diplomaattisuhteiden solmimispäivästä lähtien Viron, Latvian ja Liettuan kansalaiset eivät tarvitse viisumia Suo-

meen. Baltian maat päättävät omasta viisumikäytännöstään. Ulkoministeri Värynen ei usko viisumivapaudesta koituvan ongelmia Suomen ja Baltian maiden välillä.

Ulkoministeriö on perustanut virkamiestyöryhmän sel-

vittämään käytännön kysymyksiä, joita suurlähetystöjen perustaminen puolin ja toisin synnyttää. Näihin kysymyksiin kuuluu mm. Baltian maiden entisten suurlähetystörakennusten mahdollinen palauttaminen entiseen tarkoitukseensa.

Presidentti Koivisto avasi sotainvalidien viikon

Kotihoito inhimillisin vaihtoehto

Suomen presidentti Mauno Koivisto toimi äskettäisen valtakunnallisen sotainvalidien viikon avajana. Television ja radion kautta välitetyssä tervehdyksessään presidentti Koivisto sanoi, että sotainvalidit ovat eräs eniten sodasta kärsineistä ryhmistä.

Sotainvalidien syyskeräyksen erityisenä tavoitteena oli kerätä varoja ikääntyvien sotainvalidien asunto-olojen parantamiseen. Presidentin mukaan näin tuetaan tehokkaasti heidän mahdollisuuksiaan selviytyä kotihoidossa. Presidentti korosti, että kotihoito on inhimillisin ja edullisin vaihtoehto sekä yhteiskunnan et-

tä sotavammaisen kannalta.

Sotainvalidien Veljesliitto on palkannut Raha-automaattiyhdistyksen tuella korjausneuvoja eri puolille maata. Heidän tehtävänä on neuvoa ja suunnitella sotavammaisten asuntojen peruskorjauksia.

Presidentti totesi, että yhteiskunnan tuen lisäksi peruskorjauksiin tarvitaan runsaasti muita varoja.

Hän sanoi uskovansa, että kansalaiset vallitsevasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta vastaavat keräyksen kehoitukseen "Avaa ovi sotainvalidien syyskeräykselle" myönteisesti.

Uskonto-kasvatusta kannattaa puolet

Lapsille annettavaa uskonnollista kasvatusta pitää ainakin jossain määrin tärkeänä 57 prosenttia suomalaisista. Kirkon tiedotuskeskuksen keräämän aineiston perusteella naiset, vähän koulutetut ja iäkkäät arvostavat uskonnollista kasvatusta enemmän kuin miehet, korkeasti koulutetut ja nuoret.

Ammattiryhmistä maanviljelijät suhtautuvat työväestöä ja alempia toimihenkilöitä myönteisemmin uskonnolliseen kasvatukseen.

Opiskelijoiden asuntopula edelleen vaikea

Opiskelijoiden asuntotilanne Suomessa on edelleen vaikea. Pääkaupunkiseudulla tilanne on hieman parantunut, sillä Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiön jonossa on nyt 1,500 opiskelijaa, aiempina vuosina jonoon on kertynyt yli 4,000 asunnotonta.

Tilannetta on hieman helpottanut se, että vuokra-asuntomarkkinoilla on tällä hetkellä runsaasti vapaita asuntoja. Muualla maassa jonot ovat yhtä pitkät kuin ennenkin.

Heikki Lahden trio sai tunnustusta

Nimitys juhlayhtyeeksi velvoittaa ja kannustaa

Satojen suomalaisten pelimannien joukossa on todellisia virtuoosia, joita arvostavat myös muut soittajat ja jotka tunnetaan maan joka kolkassa. Yksi heistä on Heikki Lahti Jämsänkoskelta, kolminkertainen mandoliinisoiton Suomen mestari ja paljon muuta, Heikki Lahden trion vetäjä. Tänä vuonna Heikki Lahden trio oli nimitetty Kaustisen kansanmusiikkijuhlien yhdeksi vuoden juhlayhtyeistä. Vuoden yhtyeeksi tänä vuonna on nimitetty Jylhän yhtye Kaustiselta.

Nimitys juhlayhtyeeksi on tunnustus, joka on pakottanut paneutumaan aiempaa vakavammin ohjelmiston harjoittamiseen, ja sen myötä meillä on entistä enemmän myös ns. virallisia esiintymisiä näillä musiikkijuhlilla, sanoo Heikki Lahti, joka päivätöinään - mikä soittoilta ehtii - opettaa metallitöitä ammattioppilaitoksessa Jämsänkoskella.

Lahti on iloinen yhtyeen saamasta tunnustuksesta, joka myös kannustaa eteenpäin.

Heikki Lahti, 57-vuotias mandoliinin taituri, on soittanut peliään viisivuotiaasta pikkupojasta. Ensimmäinen instrumentti oli isän talvisodasta "reissumuistona" tuoma mandoliini, jolla poika pääsi hyvin alkuun. Tämä peli on edelleen kunnossa, tosin pariinkin otteeseen korjattu.

on valmistettu USA:ssa. Hintakin melkoinen, 15,000 markkaa.

Lahden triossa soittavat Katja Lampinen hanuria sekä mandoliinia ja Heikin veli Eero Lahti viulua, instrumenttikerkoisuutta mandoselloa sekä bassoa ja kitaraa.

Keikkoja Heikki Lahden triolla Kaustisella on juhlien jokaiselle päivälle. Erityisen iloinen hän on siitä, kun on saanut kutsun solistiksi Tallari-yhtyeen konserttiin, joka järjestetään mestaripelimanni Otto Hotakaisen muistoksi.

FINNEXPRESS

ABSOLUTELY & POSITIVELY

LOWEST AIRFARES

WHEN YOU FLY

FINNAIR TO FINLAND

Scandinavian Bonus Pass
Included Free with Tickets!

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Telephones:

212-832-8989 or 800-677-6454

FAX 212-688-4495

Maailman tapahtumia

Pietari herää henkiin

Neva-joen kaupungin asukkaat tervehtivät ilolla Lenin-gradin kaupungin saadessa takaisin sen alkuperäisen nimen, Pietarin (St. Petersburg). Asukkaat toivoivat, että se olisi samalla merkki uuden taloudellisen ja kulttuurillisen renessanssin alkamisesta.

"Tämä on meidän uudelleen-syntymisemme. Venäjä on herännyt 70 vuoden unesta", sanoi 25-vuotias rakennustyömies Viktor Stroiker.

Smena-niminen sanomalehtikin intoutui myös etusivun pääotsikossaan ylistämään kaupunkia: "Kauan eläköön Pietari!"

Kuitenkin elämä jatkuu normaaliin tapaan kaupungissa, ihmiset seisovat ruokakaup-

pojen pitkissä jonoissa kaupungin pääkadulla, Nevski Prospektilla. Mutta ihmiset ovat kuitenkin hieman optimistisempia elokuisen vallankaappausyrityksen epäonnistumisen ja äskettäisen lakineuvoston päätöksen jälkeen, jonka mukaan kesäkuinen kansanäänestystulos Pietari-nimen käytöstä astuu laillisesti voimaan lokakuun alusta.

"Tämä ei ole pelkästään symbolinen askel. Nyt ihmisillä on mahdollisuus rakentaa uudestaan koko systeemi ja elää toisella tavalla," totesi Jevgei Kursin seisossaan kalakau-pan jonossa.

Leningradin nimenmuutos on vain yksi epäonnistuneen

vallankaappausyrityksen jälkeisistä muutoksista. Lenin-gradin kaupunginneuvosto on esimerkiksi takavarikoinut kaupungin kommunistipuolueen omaisuuden, mukaan lukien puolueen hienon päämajan Smolna Instituutissa, jossa Lenin piti toimistoaan vuoden 1917 vallankumouksen jälkeen.

Kaupungin nimenmuutos on jo kolmas tällä vuosisadalla. Saksalaistyyppinen St. Petersburg -nimi säilyi kaupungilla ensimmäisen maailmansodan alkuun, vuoteen 1914 saakka, jolloin neuvostojohtajat muuttivat sen venäläisversioksi, Petrogradiksi.

Nimeä muutettiin uudelleen vuonna 1924, jolloin neuvostojohtajat nimesivät kaupungin Leningradiksi Neuvostoliiton perustajan Vladimir Leninin mukaan.

Kaappausyritys vapautti lehdet

Epäonnistunut vallankaappaus Neuvostoliitossa ja sitä seuranneet puhdistukset ovat panneet alulle todellisen vallankumouksen sanomalehdissä, radiossa ja televisiossa, joille leimaa antavaa on aiemmin ollut pidättyvyys ja itesensuuri glasnostinkin aikakaudella.

Monet kommunistipuolueen lehdistä ovat edelleen ilmestymiskielossa, ja liittovaltion tärkeimpien viestimien johtajat ovat joutuneet jättämään paikkansa.

Radikaalin Njezavisimaja Gazeta (Riippumattoman lehden) varapäätoimittaja Ilja Baranikas pitää suurimpana muutoksena sitä, että toimi-

tukseen tulvii nyt tietoja aiemmin salatuista skandaaleista ja peitellyistä tapahtumista.

Suurin osa käsittelee nyt luonnollisesti vallankaappausyritystä, juntan jäsenten suunnitelmia ja eri viranhaltijoiden edesottamuksia.

Njezavisimaja Gazeta oli yksi niistä 11 riippumattomasta sanomalehdestä, jotka yksinomaan Moskovassa kiellettiin ns. poikkeustilakomitean syrjäytettyä presidentti Mihail Gorbatsšov.

Kun kaappaus oli ohi, tilanne kääntyi päinvastaiseksi. Venäjän presidentti Boris Jeltsin kielsi kommunistisen puolueen kaikkien lehtien ilmestymisen toistaiseksi.

Pohjoisen naiset Pariisiin

Viiden suomalaisen nais-taiteilijan näyttely avattiin syyskuun alussa Pariisin Suomi-insituutissa. Merkki ja Merkitys -näyttely esittelee uutta suomalaista kuvataidetta. Näyttely liittyy Pohjoisen nainen -sarjaan, jossa on aiemmin esitelty suomalaisia valokuvaajia, tekstiilitaiteilijoita ja arkkitehteja.

Katselmuksen on koonnut fil. tri Erik Kruskopf ja siihen osallistuvat taiteilijat ovat: taidemaalari Eeva-Liisa Iso-maa ja Kirsi Tiittanen sekä taidemaalari Ipi Kärki, Pirkko Rantaroikka ja Sofia Wilkman.

Näyttely avataan 4. syyskuuta ja se on avoinna instituutin suojissa 25. syyskuuta asti.

Suomalaisfirmat tappiolistalla

Fortune-lehden kokoamalle maailman 500 suurimman teollisuusyrityksen listalle pääsi viime vuoden liikevaihdon perusteella kahdeksan suomalaisyhtiötä. Mukaan mahtuivat Neste, Repola, Nokia, Kymmene, Kemira, Outokumpu, Enso-Gutzeit ja Valmet.

Näiden 500 joukossa suurimpien tappiointekijöiden 34 yhtiön listalle joutui kolme

suomalaista yritystä. Valmetin sijoitus synkällä tappionkerääjien listalla oli kuudestoista ja Outokummun seitsemästoista. Kemiran sijaluku oli 33.

Valmetin tappiot olivat Fortunen mukaan viime vuonna 119.3 miljoonaa, Outokummun 98.5 miljoonaa ja Kemiran 3.8 miljoonaa dollaria.

Vietnam pysyy sosialismissa

Vietnamin kommunistipuolueen johto vakuutti maan itsenäisyyspäivänä Vietnamin jatkavan sosialismin tiellä Neuvostoliiton tapahtumista huolimatta.

- Sosialismi on ainoa järjestelmä, joka pystyy takaamaan Vietnamin kansan vapauden ja onnellisuuden, kommunistipuolueen politbyroon jäsen Pham The Duet kertoi.

Duet puhui maan itsenäisyysjuhlassa, johon osallistui myös kommunistipuolueen pääsihteeri Do Muoi ja Vietnamin presidentti Vo Chi Cong.

Duetin mukaan ainoastaan sosialismi kykenee turvaamaan maan todellisen riippumattomuuden ja kansan vapauden.

Vietnam on ollut varovainen suhtautumisessaan kommunismin murenemiseen Neuvostoliitossa. Puolueen jäsenistön mukaan Neuvostoliiton sisäinen kehitys on kuitenkin omiaan lisäämään paineita myös Vietnamin johtavaa puoluetta kohtaan.

Albania uusi talouslakejaan

Euroopan köyhin maa Albania valmistelee pankki- ja valuuttajärjestelmäänsä uusimista ja yksityistämisen tukemista, kertoi maan uutistoimisto ATA.

Maan liittohallitus on ATA:n mukaan hyväksynyt lakiehdotuspaketin, jonka se esittää parlamentille, ammattiyhdistysliikkeelle ja puoluejohtajille harkittavaksi.

Lisäksi on suunnitteilla elin, joka koordinoisi valtion omaisuuden yksityistämissuunnitelmia ja rohkaisisi yksityisiä ihmisiä perustamaan omia yrityksiä.

Neljä vuosikymmentä eristyksissä ollut Albania pyrki elvyttämään takaperoista teollisuuttaan ja parantamaan kolmemiljoonaisen kansan alkeellisia elinolosuhteita.

Uuden suunnitelman mukaan keskuspankki voisi aiempaa itsenäisemmin valvoa mm. rahavaroja ja investointeja.

Uusi selvitys tupakan vaaroista

Tupakansavu työpaikoilla aiheuttaa syöpää ja mahdollisesti sydänsairauksia tupakoimattomille, sanotaan maamme viranomaisten julkistamassa selvityksessä.

Kansallisen työterveysinstituutin (NJOSH) mukaan tupakointi työpaikoilla olisi kiellettävä tai sallittava ainoastaan muusta työtilasta erotettuna, ilmastoidulla alueella.

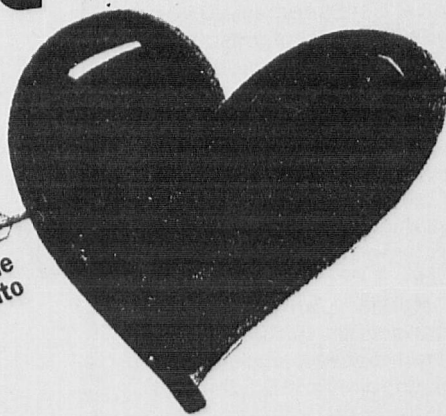
Maamme viranomaiset ovat nyt ensimmäistä kertaa ottaneet kantaa ns. passiiviseen tupakointiin työpaikoilla. Selvitys toimii suosituksena työterveyshallinnolle, joka laatii uudet määräykset työpaikoilla tapahtuvasta tupakoinnista.

Selvityksen laatimista ohjannut Brian Hardin toivoo, että yksittäiset työnantajat asettaisivat tupakointirajoituksia jo ennen virallisten määräysten valmistumista.

Tupakkainstituutin edustaja Brennan Dawson väheksyi selvitystä ja sanoi, etteivät ihmiset joudu työpaikoillaan alttiiksi paljolle savulle.

The right flight to Helsinki

New York
Chicago
Los Angeles
Seattle
Toronto

Helsinki

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Stockholm or Copenhagen Airport. Both are welcome retreats from the crowds of other European airports, offering travelers hassle-free connections. SAS has several daily flights to Helsinki that allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Stockholm or Copenhagen Airport's shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS. For more information, contact your travel agent or SAS at 1-800/221-2350.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES